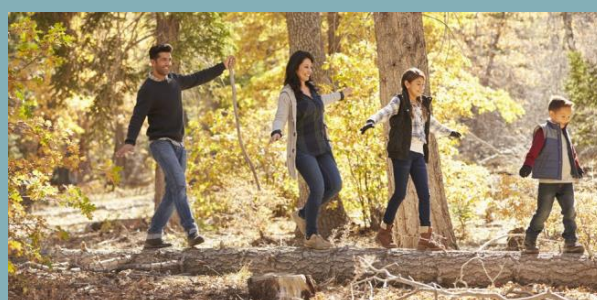
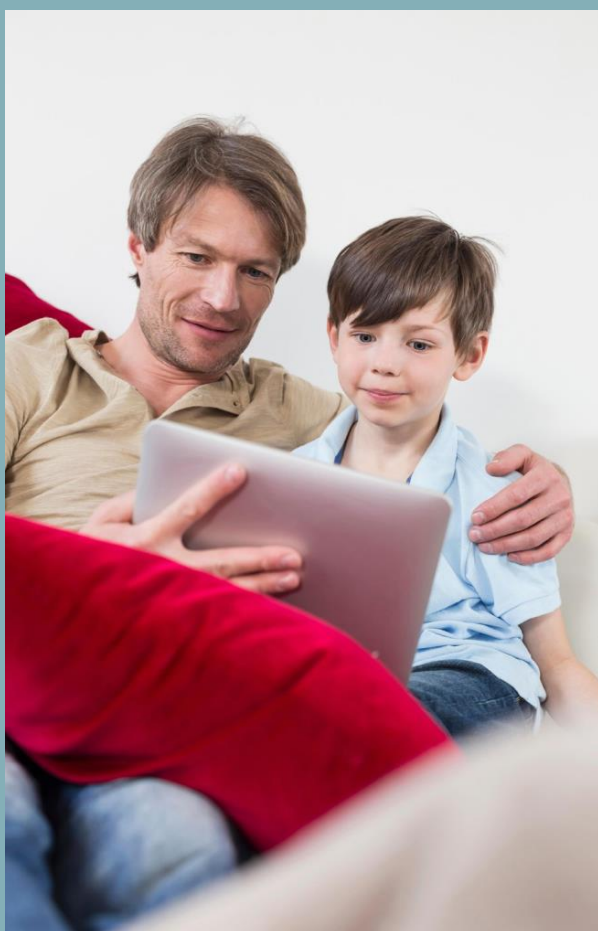

ÅRSRAPPORT 2020

1. Forord

Der er ingen tvivl om, at 2020 er et år, der vil gå over i historien. Et lille dyr, der kom i for tæt kontakt med et menneske i Kina, blev hele klodens skæbne.

Vores liv blev forandret fra den ene dag til den anden - for jer og for Socialtilsyn Nord. I måtte ændre jeres hverdag for at minimere smitte og samtidig sikre en meningsfuld hverdag for jeres børn, unge og voksne. Vi måtte ændre tilsynsmetoder - tale med jer virtuelt, besøge jer kort tid og nogle gange alene ved observation af jeres hverdag. Af nød lærte vi med rekordfart nye måder at gøre ting på. Flere af de ting har vist sig meningsfulde, og dem vil vi holde fast i også fremover. Den vigtigste læring er dog uden tvivl, at selv i en ukendt og utryg tid kunne vi holde fast i det, som vi sammen ønsker at stå for, nemlig at børn, unge og voksne, der er i jeres varetægt, får den faglige og menneskelige bedst mulige indsats. Det vil jeg gerne takke jer alle for.

Vores årsrapport belyser den generelle kvalitet hos tilbud og plejefamilier. På baggrund af de over 2.000 tilsynsbesøg, vi aflagde i 2020, er det vores overordnede vurdering, at kvaliteten hos både tilbud og plejefamilier generelt er høj.

Socialtilsyn Nord havde i 2020 et særligt fokus på, hvordan sociale tilbud og plejefamilier understøtter den fysiske og mentale sundhed og trivsel hos børn, unge og voksne. Vi vurderer også her, at kvaliteten generel er høj. Vi ser dog også udviklingspotentialer og har 10 anbefalinger til, hvordan vi mener, kvaliteten kan udvikles yderligere. Anbefalingerne handler blandt andet om, hvordan tilbud og plejefamilier kan øge fokus på forebyggelse af rygning og uhensigtsmæssig brug af rusmidler, være opmærksomme på unge og deres seksualitet samt være opmærksomme på, at borgerne, uanset alder og forudsætninger, kan deltage i fysiske aktiviteter, der kan understøtte deres sundhed. Vi håber, I vil læse og lade jer inspirere af vores anbefalinger.

Med venlig hilsen

Sigrid Fleckner

Tilsynschef

2. Resume

Socialtilsyn Nord førte, ved udgangen af 2020, tilsyn med 971 plejefamilier og 273 tilbud, som er beliggende i ti nordjyske kommuner og i Silkeborg Kommune.

Den generelle kvalitet

Kvaliteten er i denne årsrapport beskrevet på baggrund af 1) en udvikling i de kvantitative bedømmelser som udarbejdes i forbindelse med de driftsorienterede tilsyn og 2) de bekymrende forhold, som blandt andet er beskrevet i varslede påbud, redegørelser og tilbagekaldte godkendelser. Efter en analyse af disse data er det Socialtilsyn Nords vurdering, at den generelle kvalitet hos tilbud og plejefamilier overordnet er høj, mens udviklingen i de kvantitative bedømmelser er varierende blandt de forskellige målgrupper.

Særlig fokus på sundhed og trivsel

Socialtilsyn Nord har ved årets tilsynsbesøg haft særligt fokus på temaet om sundhed og trivsel, som indgår i socialtilsynets kvalitetsmodel. Socialtilsynets analyse af datamaterialet fra tilsynsbesøgene har vist, at kvaliteten hos tilbud og plejefamilier overordnet er høj. Analysen viser dog også et udviklingspotentiale for temaet, og i den forbindelse kommer Socialtilsyn Nord med ti anbefalinger til, hvordan kvaliteten kan udvikles yderligere.

Anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg

Socialtilsyn Nord var, i 2020, på 2.116 tilsynsbesøg hos tilbud og plejefamilier. De 1.696 besøg var anmeldt på forhånd, mens 420 besøg var uanmeldte. Plejefamilien eller tilbuddet blev ikke truffet hjemme i 59 af de uanmeldte besøg.

Nygodkendelser og sagsbehandlingstider

I løbet af 2020 blev 43 nye plejefamilier og 10 nye tilbud godkendt første gang. Sagsbehandlingstiden for nygodkendelser var 18 uger på plejefamilieområdet og 11 uger på tilbudsområdet.

Sanktioner og ophør

Socialtilsyn Nord udstedte i 2020 ingen påbud på hverken tilbuds- eller plejefamilieområdet. To plejefamilier og ét tilbud fik inddraget deres godkendelse, mens 70 plejefamilier og 16 tilbud ophørte efter eget ønske. Derudover bortfaldt 14 godkendelser hos plejefamilierne automatisk, fordi de ikke havde plejebørn anbragt indenfor de seneste tre år.

Whistleblowerordningen

Alle, herunder beboere, pårørende og ansatte, kan anonymt kontakte socialtilsynets whistleblowerordning, hvis de er bekymret over forholdene i et socialt tilbud eller en plejefamilie. Socialtilsyn Nord modtog og behandlede i alt 350 whistleblower-henvendelser i 2020.

Økonomi

Socialtilsyn Nords økonomi finansieres af indtægter fra henholdsvis tilsynstakster, objektiv finansiering fra kommunerne og tilkøbsydelse. Budgettet for Socialtilsyn Nord var i 2020 på 35.069.475 kr., og ved årets udgang konstateredes et overskud på 834.784 kr.

Indhold

1. Forord	2
2. Resume	3
3. Årsrapportens indhold og formål	6
4. Om Socialtilsyn Nord	7
4.1 Tilsynsreformens og socialtilsynets formål	7
4.2 Tilsynsområde	7
4.3 Tilsynsopgaven	8
4.4 Socialtilsynets øvrige opgaver	10
4.5 Corona-epidemien	10
4.6 Nyt IT-system	11
5. Produktion	12
5.1 Antal tilsyn og tilsynsbesøg i 2020	12
5.2 Nygodkendelser	13
5.3 Henvendelser om bekymrende forhold	15
5.4 BPA-arbejdsgivervirksomheder	16
6. Generel kvalitet	18
6.1 Udviklingen af den generelle kvalitet	18
6.1.1 Datagrundlag	18
6.1.2 Plejefamilier	20
6.1.3 Tilbud til børn og unge	21
6.1.4 Tilbud til børn, unge og voksne	23
6.1.5 Tilbud til voksne	25
6.2 Sanktioner og bekymrende forhold	26
6.2.1 Bekymrende forhold	28
6.2.2 Tilbagekaldte godkendelser og ophør	31
7. Sundhed og trivsel	33
7.1 Indledning	33
7.2 Børne- og ungetilbud	34
7.3 Voksenteilbud	36
7.4 Plejefamilier	39
8. Økonomi	42
8.1 Socialtilsyn Nords budget	42
8.2 Takstudviklingen fra 2017 - 2020	44

3. Årsrapportens indhold og formål

De fem socialtilsyn skal hvert år udgive en årsrapport. Rapporten skal indeholde lovbestemte data om socialtilsynets produktion samt socialtilsynets generelle overvejelser om kvaliteten af de tilbud og plejefamilier, der føres tilsyn med. Derudover kan det enkelte socialtilsyn vælge at inkludere fokuspunkter i årsrapporten. Rapportens konklusioner skal indgå i drøftelserne om rammeaftalen på det sociale område, som årligt indgås mellem kommunalbestyrelserne i regionen og regionsrådet. Derudover sendes rapporten til Socialstyrelsen og lægges på socialtilsynets egen hjemmeside.

Af denne årsrapport fremgår, hvordan Socialtilsyn Nord vurderer kvaliteten hos tilbud og plejefamilier ud fra de tilsyn, der er aflagt i 2020. Rapporten indeholder også nogle anbefalinger til, hvordan der kan arbejdes yderligere med at styrke kvaliteten hos tilbud og i plejefamilier inden for et udvalgt fokuspunkt – i år er dette sundhed og trivsel.

Anbefalingerne, som Socialtilsyn Nord kommer med, er generelle. De er relevante for nogle tilbud eller plejefamilier og ikke for andre. Det er derfor plejefamiliers og tilbuds eget valg, om de vil benytte sig af dem. Det er Socialtilsyn Nords håb, at anbefalingerne medvirker til at skabe refleksion hos det enkelte tilbud eller den enkelte plejefamilie over egen praksis.

4. Om Socialtilsyn Nord

4.1 Tilsynsreformens og socialtilsynets formål

Formålet med tilsynsreformen og etableringen af socialtilsynene var at løfte og understøtte kvaliteten hos tilbud og plejefamilier. Socialtilsyn Nord skal sikre, at borgerne og brugerne af de sociale tilbud og plejefamilier får en indsats, som stemmer overens med formålet i lov om social service. Det skal ske ved en systematisk, ensartet, uvildig og faglig kompetent varetagelse af opgaven med at godkende og føre det driftsorienterede tilsyn.

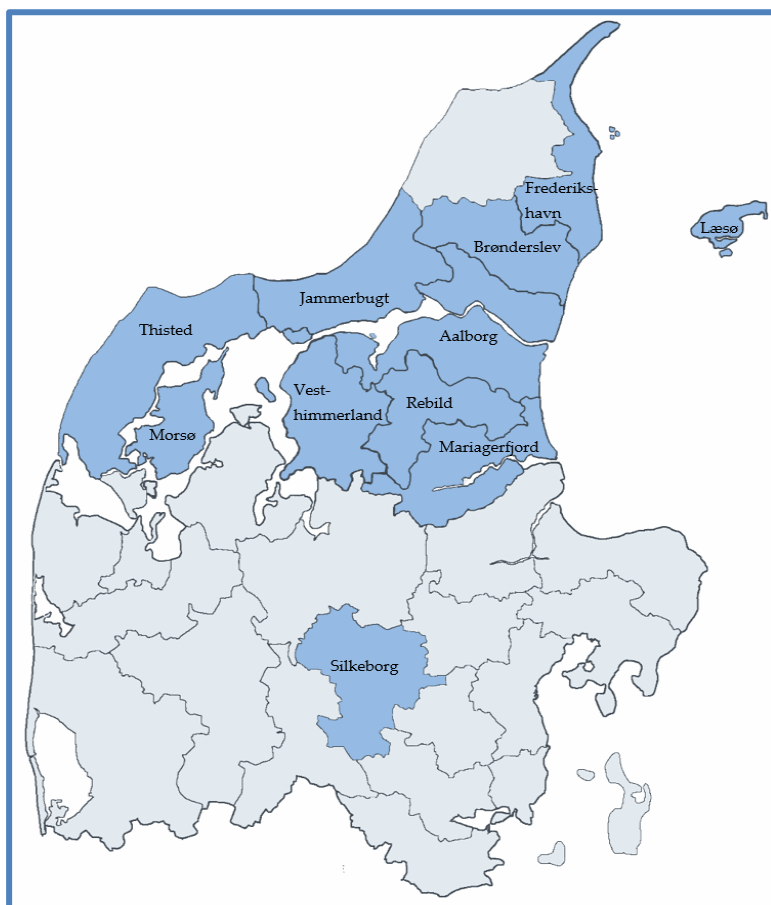
Socialtilsynet har dermed ansvaret for, at sociale tilbud og plejefamilier har den fornødne kvalitet til at tage imod de børn, unge og voksne, som de er godkendt til, og - på tilbudsområdet - at der også er den rette sammenhæng mellem tilbuddets pris og kvalitet.

4.2 Tilsynsområde

Socialtilsynet er organiseret i fem socialtilsyn (Nord, Midt, Syd, Øst og Hovedstaden). Socialtilsyn Nord er forankret i Hjørring Kommune og fører tilsyn med de tilbud og plejefamilier, som er beliggende i ti af de nordjyske kommuner samt Silkeborg Kommune. Socialtilsyn Øst fører tilsyn med tilbud og plejefamilier i Hjørring Kommune. Det skyldes, at et socialtilsyn ikke må føre tilsyn med tilbud og plejefamilier i egen kommune.

Det er, i lov om socialtilsyn, beskrevet, at følgende indgår i socialtilsynets tilsynskompetence:

Figur 1 - Socialtilsyn Nords kommunale tilsynsområder

- Plejefamilier
- Botilbud til borgere med handicap og/eller psykiske lidelser
- Døgntilbud til børn og unge
- Krisecentre
- Forsorgshjem
- Stofmisbrugsbehandlingstilbud
- Alkoholmisbrugsbehandlingstilbud
- Botilbudslignende boformer med hjælp og støtte efter lov om social service §§ 83-87, 97, 98.
- BPA-arbejdsgivervirksomheder (Borgerstyret Personlig Assistance)

Socialtilsynet har det driftsorienterede tilsyn, som handler om tilbuddets eller plejefamiliens generelle kvalitet, men har ikke tilsyn med den enkelte borger. Tilsynet med den enkelte borger og dennes situation (det personrettede tilsyn) varetages af borgerens egen kommune.

4.3 Tilsynsopgaven

Nedenfor ses en tabel over antallet af tilbud/plejefamilier fordelt på type af tilbud samt år.

Tabel 1 - Antal sociale tilbud og plejefamilier som Socialtilsyn Nord førte tilsyn med¹

	År 2020	År 2019	År 2018
Plejefamilier	971	1.018	1.034
Tilbud til børn og unge	36	41	46
Tilbud til børn, unge og voksne	52	56	59
Tilbud til voksne	185	182	191
I alt	1.244	1.297	1.330

Socialtilsyn Nord havde i 2020 en opgaveportefølje som rummede 1.244 tilbud og plejefamilier (tabel 1). Det er lidt færre end de forrige år – særligt for tilbud til børn og unge er der sket et fald (22 %) i antal tilbud fra 2018 til 2020.

¹ Opgjort d. 31/12

Tabel 2 - Antal pladser i tilbud og plejefamilier i 2020

Område	År 2020	År 2019	År 2018
Plejefamilier	1.922	-	2.012
Tilbud	6.516	-	8.053
I alt	8.438	8.391	10.065

De 1.244 tilbud og plejefamilier (tabel 1) havde i 2020 i alt 8.438 pladser til børn, unge og voksne (tabel 2), hvilket er 47 flere pladser end året inden. Dermed var der i 2020 i gennemsnit flere pladser per tilbud og plejefamilie end i 2019.

Socialtilsynet skal både føre tilsyn med forholdene i tilbuddet eller plejefamilien og indgå i dialog med henblik på at bidrage til at fastholde og udvikle kvaliteten. De fem socialtilsyn godkender og fører tilsyn efter en fælles lovbestemt kvalitetsmodel. Modellen skal sikre et professionelt og ensartet tilsyn i hele landet. Der er en kvalitetsmodel for henholdsvis tilbud og plejefamilier, og begge kvalitetsmodeller er opdelt i syv temaer (jf. figur 2).

Under hvert tema er der en række kriterier og indikatorer, som kvaliteten hos det enkelte tilbud eller den enkelte plejefamilie bedømmes og vurderes ud fra. Udover de syv temaer i kvalitetsmodellen vurderer socialtilsynet også tilbuddenes og plejefamiliernes økonomi.

En kvalitetsvurdering, med afsæt i kvalitetsmodellen, følges som udgangspunkt op af en tilsynsrapport, som sendes til tilbuddet eller plejefamilien.

Figur 2 - Socialtilsynets kvalitetsmodel

4.4 Socialtilsynets øvrige opgaver

Foruden at føre tilsyn, og indgå i dialog med tilbud og plejefamilier om deres kvalitet, indgår socialtilsynet i en række aktiviteter med henblik på at bidrage til at fastholde og udvikle kvaliteten hos tilbud og plejefamilier.

I 2020 havde Socialtilsyn Nord planlagt afholdelse af to årsmøder for plejefamilier og ét for tilbud. Disse blev dog aflyst på grund af corona-epidemien. Derudover holdt Socialtilsyn Nord i 2020 samarbejds møder med kommuner og regioner, samt andre myndigheder og interessenter som for eksempel politiet.

Socialtilsynet har mulighed for at udbyde tilkøbsydelser, der relaterer sig til tilsynets tilsynsfaglige eller socialfaglige viden. I 2020 udbød Socialtilsyn Nord for eksempel en temadag om brugen af sociale medier.

4.5 Corona-epidemien

Tilsynsåret 2020 var fra marts² generelt påvirket af corona-epidemien, og de restriktioner som ministerier og andre myndigheder meldte ud i den forbindelse.

Socialtilsynets arbejde blev dog defineret som en kritisk funktion. Det betød, at Socialtilsyn Nord kunne fortsætte arbejdet med at føre tilsyn, men at måder at gøre tingene på måtte nytænkes. For at kunne tage højde for de restriktioner, der blev meldt ud, valgte Socialtilsyn Nord for eksempel at nytænke måden at aflægge tilsynsbesøg på. Tilsynsbesøg hos både de sociale tilbud og hos plejefamilierne blev kortet væsentligt ned eller afholdt udendørs hvis muligt. Den korte tid blev brugt på at tale med eller observere de børn, unge og voksne der boede på tilbuddene og i plejefamilierne. Andre samtaler, for eksempel med tilbudsledere og plejefamilier, blev så vidt muligt afholdt virtuelt eller telefonisk.

Corona-restriktionerne betød også, at langt de fleste interne og eksterne møder blev struktureret på andre måder og afholdt virtuelt.

² 11. marts introducerede regeringen og myndighederne en række midlertidige restriktioner for danskernes adfærd for at forsinke udbredelsen af coronavirus.

Både de nye måder at aflægge tilsynsbesøg på og at afholde møder på, har givet nye og værdifulde erfaringer, hvor en del vil blive fastholdt også efter afslutning af corona-epidemien.

Endeligt betød corona-epidemien forsinkelser af nygodkendelser på plejefamilieområdet, fordi grundkurserne måtte udsættes, og at Socialtilsyn Nord måtte aflyse en række arrangementer, som en konsekvens af forsamlingsforbuddet og øvrige corona-restriktioner.

4.6 Nyt IT-system

I marts 2020 overgik alle fem socialtilsyn til et nyt IT-system³. Implementeringen af det nye system har haft en væsentlig betydning for de data, som præsenteres i årsrapporten 2020. Det skyldes, at data er registreret i to forskellige IT-systemer, at systemet har været under udvikling i implementeringsfasen og at et nyt IT-system altid indebærer en længere læringsproces, hvor fejl i menneskelige registreringer kan forekomme. Implementeringen af det nye IT-system har også sat begrænsninger for, hvad Socialtilsynet har kunnet inddrage af data. Årsrapporten og dens indhold er med forbehold for dette.

³ IBM Cognos Analytics

5. Produktion

Kapitlet indeholder de data om Socialtilsyn Nords produktion i 2020, som ifølge loven skal indgå i årsrapporten. Socialtilsyn Nord førte i 2020 tilsyn med i alt 1.244 tilbud og plejefamilier (jf. tabel 1 i kapitel 4.3). Kapitlet indeholder konkret opgørelser over antal tilsyn og tilsynsbesøg, nygodkendelser, henvendelser om bekymrende forhold samt BPA-arbejdsgivervirksomheder.

5.1 Antal tilsyn og tilsynsbesøg i 2020

En væsentlig del af socialtilsynets opgave er at føre tilsyn med tilbud og plejefamilier. Nedenfor ses en opgørelse over antallet af gennemførte tilsyn (tabel 3). Et tilsyn gennemføres enten som drift eller i forbindelse med en nygodkendelse, og der kan i forbindelse med ét tilsyn godt forekomme flere tilsynsbesøg (anmeldte som uanmeldte). Antallet af besøg fremgår i tabel 4. For nygodkendelser af tilbud og plejefamilier følger det af reglerne, at der kun aflægges anmeldte besøg.

Tabel 3 - Antal gennemførte tilsyn i løbet af 2020 fordelt på drifttilsyn og nygodkendelser⁴

	Drifttilsyn	Nygodkendelser	Tilsyn i alt
Plejefamilier	1.156	42	1.198
Tilbud	354	9	363
I alt	1.510	51	1.561

Som det fremgår af tabel 3, var der i alt 1.561 tilsyn i 2020. Et tilsyn består, udover et eller flere besøg, for eksempel af en vurdering af tilbuddenes og plejefamiliernes økonomi. Derudover indhentes der oplysninger om tilbuddet/plejefamilien fra andre parter, som for eksempel anbringende kommune, pårørende og skoler. Hver tilsynsproces afsluttes som udgangspunkt med udarbejdelse af en rapport.

Hvert år skal Socialtilsyn Nord aflægge mindst ét tilsynsbesøg hos alle tilbud/plejefamilier, som er omfattet af socialtilsynets tilsynskompetence. Der kan være flere besøg indeholdt i et tilsyn, og derfor vil antallet af besøg (tabel 4) typisk overstige antallet af tilsyn (tabel 3). Besøgene foretages

⁴ Tidspunktet for gennemførelsen af tilsynet afgør, hvilket år tilsynet registreres.

ud fra en risikovurdering, enten anmeldt eller uanmeldt. Det beror også på en konkret risikovurdering, om det enkelte tilbud eller den enkelte plejefamilie skal have mere end ét tilsynsbesøg i løbet af året.

Tabel 4 - Fysiske besøg aflagt i 2020 fordelt på anmeldte og uanmeldte tilsyn

		Anmeldte	Uanmeldte	Uanmeldt ikke truffet	Besøg i alt
Pleje-familie-området	Driftsorienterede tilsynsbesøg	1.185	129	51	1.365
	Ifm. nygodkendelser	106	0	0	106
Tilbuds-området	Driftsorienterede tilsynsbesøg	392	232	8	632
	Ifm. nygodkendelser	13	0	0	13
	Ifm. regodkendelser	0	0	0	0
I alt		1.696	361	59	2.116

Som det fremgår af tabel 4, var Socialtilsyn Nord i 2020 på tilsynsbesøg i alt 2.116 gange. Af dem var 1.696 anmeldte og 420 uanmeldte (hvor der på 59 besøg ikke blev truffet nogen hjemme).

Hvorvidt et besøg sker anmeldt eller uanmeldt, beror på en konkret risikovurdering og afhænger blandt andet af, hvad der skal undersøges i det enkelte tilbud eller den enkelte plejefamilie, og den mest hensigtsmæssige måde at undersøge det på. Hvis socialtilsynet for eksempel ønsker at deltage i et personalemøde, eller specifikt ønsker at tale med en leder på et tilbud eller med en plejefamilie, vil der typiske vælges anmeldte besøg for at sikre, at der er nogen hjemme. Hvis socialtilsynet ønsker at afdække, hvordan forholdene er for borgerne, for eksempel en helt almindelig morgen, eller vil følge op på bekymrende forhold, vil et uanmeldt besøg ofte blive valgt.

5.2 Nygodkendelser

Socialtilsynet behandler ansøgninger om nygodkendelse i takt med de modtages fra tilbud og plejefamilier. Socialtilsynet kan give afslag på en godkendelse samt godkende et tilbud eller en plejefamilie med vilkår. Godkendelse med vilkår betyder, at tilbuddet/plejefamilien skal opfylde vilkåret indenfor en rimelig periode, som en betingelse for at blive ved med at være godkendt. Godkendelse med vilkår giver et tilbud eller en plejefamilie mulighed for at få godkendelsen,

selvom alle betingelser for godkendelse endnu ikke er opfyldt. Vilkår er reserveret til de tilfælde, hvor der alene udestår formalia, eller hvor der er andre forhold, som er væsentlige nok til at være en betingelse for godkendelse, men som omvendt trods alt alene udgør en mindre del af det samlede godkendelsesgrundlag.

Tabel 5 – Antal færdigbehandlede ansøgninger om nygodkendelser og eventuelle vilkår⁵

Tilbudstype	Godkendelser	Antal vilkår
Plejefamilier	43	1
Tilbud til børn og unge	4	0
Tilbud til børn, unge og voksne	0	0
Tilbud til voksne	6	1
I alt	53	2

Som det fremgår af tabel 5, har Socialtilsyn Nord godkendt i alt 43 plejefamilier og 10 tilbud i 2020. Et tilbud og én plejefamilie blev godkendt med vilkår. Vilkår for et tilbud kan for eksempel være, at de fysiske rammer på et tilbud skal besigtiges, inden der må flytte nogen ind, og for plejefamilier, at de skal etablere et kommende plejebarns værelse, inden plejebarnet flytter ind. Begge vilkår registreret i 2020 er opfyldt.

Tabel 6 - Antal afslag og tilbagetrukne nygodkendelser

Behandling af ansøgning	Afslag fra STN	Ansøger tilbagetrækker
Plejefamilier	8	34
Tilbud	0	4
I alt	8	38

Som det fremgår af tabel 6, afslog Socialtilsyn Nord at godkende otte plejefamilier i 2020. Afslag på godkendelse kan for eksempel ske, fordi Socialtilsyn Nord vurderer, at ansøgerne ikke har

⁵ Afgørelsesdatoen for godkendelsen afgør, hvilket år godkendelsen registreres under. For eksempel: Tilsynsbesøget og det sagsforberedende arbejde er gennemført i 2019, men afgørelsen træffes først i 2020. Denne rapport vil indgå i årsrapporten for 2020

tilstrækkelige personlige og faglige kompetencer til at varetage opgaven eller, at deres økonomiske ressourcer ikke er tilstrækkelige til at kunne sikre et plejebarn en stabil anbringelse.

I alt 38 plejefamilier og tilbud trak deres ansøgning om godkendelse tilbage, inden Socialtilsyn Nord havde afsluttet sagsbehandlingen. For plejefamilier kan det for eksempel være begrundet med overvejelser om at have plejebørn på baggrund af ansøgningsprocessen. For tilbudsområdet kan det være fordi, de fysiske rammer, man havde tiltænkt til tilbuddet, alligevel ikke kan finansieres eller godkendes til beboelse. Plejefamilier og tilbud, der trækker deres ansøgning tilbage, kan ansøge igen på et senere tidspunkt.

Tabel 7 - Sagsbehandlingstider for nygodkendelser i 2020

Tilbudstype	Antal uger
Tilbud	11
Plejefamilier	18

Som det fremgår af tabel 7, var den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i 2020 11 uger for tilbud og 18 uger for plejefamilier.

Socialtilsyn Nord bestræber sig på en så hurtig sagsbehandling som muligt og kan, som udgangspunkt, behandle en nyansøgning på omkring 12 uger, hvis alle informationer er til rådighed, og der ikke er særlige problemstillinger. En ansøgningsproces kan blive forlænget, hvis for eksempel Socialtilsyn Nord må rykke og/eller vente på at få informationer.

Den længere sagsbehandlingstid for plejefamilier i 2020 skyldtes særligt, at de lovpligtige grundkurser måtte udsættes på grund af corona-epidemien. Derudover kan en dialogproces, forud for et helt eller delvist afslag på en ansøgning, medføre en øget sagsbehandlingstid.

5.3 Henvendelser om bekymrende forhold

Alle kan anonymt henvende sig til socialtilsynet, hvis de er bekymret for forhold i et tilbud eller en plejefamilie. Formålet er at understøtte, at oplysninger om bekymrende forhold når frem til socialtilsynet, så socialtilsynet kan arbejde for den bedst mulige kvalitet i tilbud og plejefamilier.

Tabel 8 - Antal henvendelser om bekymrende forhold

Tilbudstype	Antal
Plejefamilier	19
Tilbud til børn og unge	42
Tilbud til børn, unge og voksne	45
Tilbud til voksne	221
Udenfor lov om socialtilsyn	18
Ukendt	5
I alt	350

Som det fremgår af tabel 8, modtog Socialtilsyn Nord i 2020 i alt 350 henvendelser om bekymrende forhold. Det er 69 færre henvendelser end året forinden, som var det år, der havde det største antal af bekymrende henvendelser i Socialtilsyn Nords historie.

Socialtilsyn Nord arbejder vedvarende på at udbrede kendskabet til whistleblower-ordningen.

5.4 BPA-arbejdsgivervirksomheder

Siden 1. januar 2018 har socialtilsynet skulle godkende og føre tilsyn med BPA-arbejdsgiver-virksomheder. Socialtilsyn Nord vurderer, ud fra en individuel risikovurdering, om den enkelte BPA-arbejdsgiver-virksomhed skal have et driftsorienteret tilsynsbesøg.

Tabel 9 og 10 viser en oversigt over antallet af BPA-arbejdsgivervirksomheder som Socialtilsyn Nord førte tilsyn med i 2020 samt antallet af tilsyn.

Tabel 9 - Antal BPA-arbejdsgivervirksomheder pr. 31.12.2020

	Antal
BPA-arbejdsgivervirksomheder	3

Tabel 10 - Tilsyn med BPA-arbejdsgivervirksomheder i 2020⁶

Antal	
Tilsyn med BPA-arbejdsgivervirksomheder	3

Som det fremgår, førte Socialtilsyn Nord tilsyn med i alt tre BPA-arbejdsgivervirksomheder i 2020.

⁶ I forbindelse med budgetgodkendelse.

6. Generel kvalitet

Socialtilsynet skal i årsrapporten præsentere de generelle overvejelser om kvaliteten i de tilbud, der er omfattet af socialtilsynet herunder den faglige og organisatoriske udvikling i tilbuddene⁷.

I præsentationen af den generelle kvalitet er der i dette års rapport tage afsæt i følgende data:

1. Udviklingen af den generelle kvalitet fra og med 2018 til og med 2020:
 - ❖ Kvantitative bedømmelser uddraget fra tilsynsrapporterne.
2. Bekymrende forhold og sanktioner i 2020:
 - ❖ Med afsæt i bl.a. interne registreringer har vi, uddraget data fra:
 - Redegørelser.
 - Varslede påbud.
 - Skærpede tilsyn.
 - Udstedte påbud.
 - Tilbagekaldte godkendelser og andre ophør.

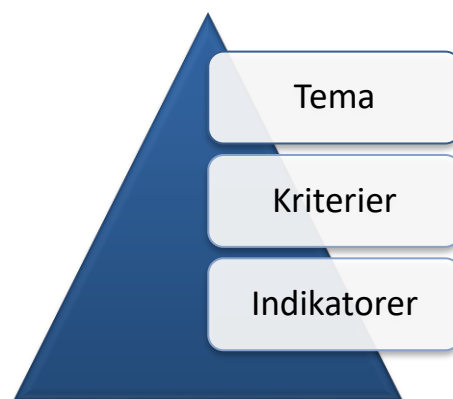
6.1 Udviklingen af den generelle kvalitet

6.1.1 Datagrundlag

Socialtilsyn Nord har en mission om at løfte kvaliteten i plejefamilier og sociale tilbud. Det gøres blandt andet ved at sikre, at borgerne i sociale tilbud og plejefamilier får en indsats, som stemmer overens med formålet efter serviceloven.

I vurderingen af kvaliteten hos henholdsvis plejefamilier og tilbud arbejder de fem socialtilsyn ud fra en kvalitetsmodel, som benyttes i tilsynsarbejdet (se kap. 4.3 figur 2). Kvalitetsmodellen rummer i alt syv temaer. Under hvert tema kan socialtilsynet give dets overordnede vurdering af tilbuddet eller plejefamilien. Foruden temaerne indeholder modellen yderligere to niveauer – et *kriterieniveau* og et *indikatorniveau* (figur 3).

Figur 3 - Bedømmelsesniveauer i kvalitetsmodellen

⁷ Jf. lov om socialtilsyn, LBK nr. 846 af 21/08/2019

Som figuren illustrerer, kan hvert tema rumme et større antal kriterier, ligesom hvert kriterium kan rumme et større antal indikatorer. Under hvert kriterium gives, som under de overordnede temaer, en *kvalitativ* bedømmelse af tilbuddet eller plejefamilien. På indikatorniveau derimod, bliver tilbuddet eller plejefamilien givet en *kvantitativ* bedømmelse. Det indebærer, at socialtilsynet, ud fra en specifik indikator, giver tilbuddet en score fra 1-5, hvor 5 gives, når tilbuddet eller plejefamilien "*i meget høj grad*" har opfyldt indikatoren, mens 1 gives hvis tilbuddet eller plejefamilien "*i meget lav grad*" har opfyldt indikatoren.

Kvalitetsmodellen giver, ved hjælp af de opstillede kriterier og indikatorer, mulighed for dialog om kvaliteten i indsatsen på et systematisk og ensartet grundlag. Socialtilsynet foretager på baggrund af en gennemgang af temaer, kriterier og indikatorer i Kvalitetsmodellen en samlet, faglig vurdering af, om tilbuddets kvalitet er tilstrækkelig god.

Kvalitetsmodellen er en generisk resultatmodel. Det betyder, at bedømmelserne i den er målrettet en bred målgruppe og ikke en specifik målgruppe. Derudover er en score ikke altid udtryk for god eller dårlig kvalitet. For eksempel vil et tilbud der har mange ældre borgere i pensionsalderen score lavt på stabilt fremmøde i beskæftigelse. Årsagen til den lave score vil socialtilsynet i de tilfælde beskrive på kriterieniveau.

Alligevel har Socialtilsyn Nord valgt at betragte scoren på indikatorniveau som en relevant datakilde at inddrage i undersøgelsen af tilbuddenes og plejefamiliernes generelle kvalitet, set over en periode på tre år. De kvantitative bedømmelser vil være et gennemsnit af de indikatorbedømmelser, under hvert af Kvalitetsmodellens syv temaer, som Socialtilsyn Nord har givet i det pågældende år. Der skal tages forbehold for, at dataet er et øjebliksbillede. Det vil sige, at dataet er inklusiv bedømmelser fra de tilsynsrapporter, som er under udarbejdelse på tidspunktet for datatrækket.

Kvalitetsmodellen varierer alt efter om der er tale om en plejefamilie, et tilbud for voksne eller et tilbud for børn og unge. Den generelle kvalitet vil derfor blive behandlet under fire kategorier:

- 1. Plejefamilier**
- 2. Tilbud til børn og unge**
- 3. Tilbud til børn, unge og voksne**
- 4. Tilbud til voksne**

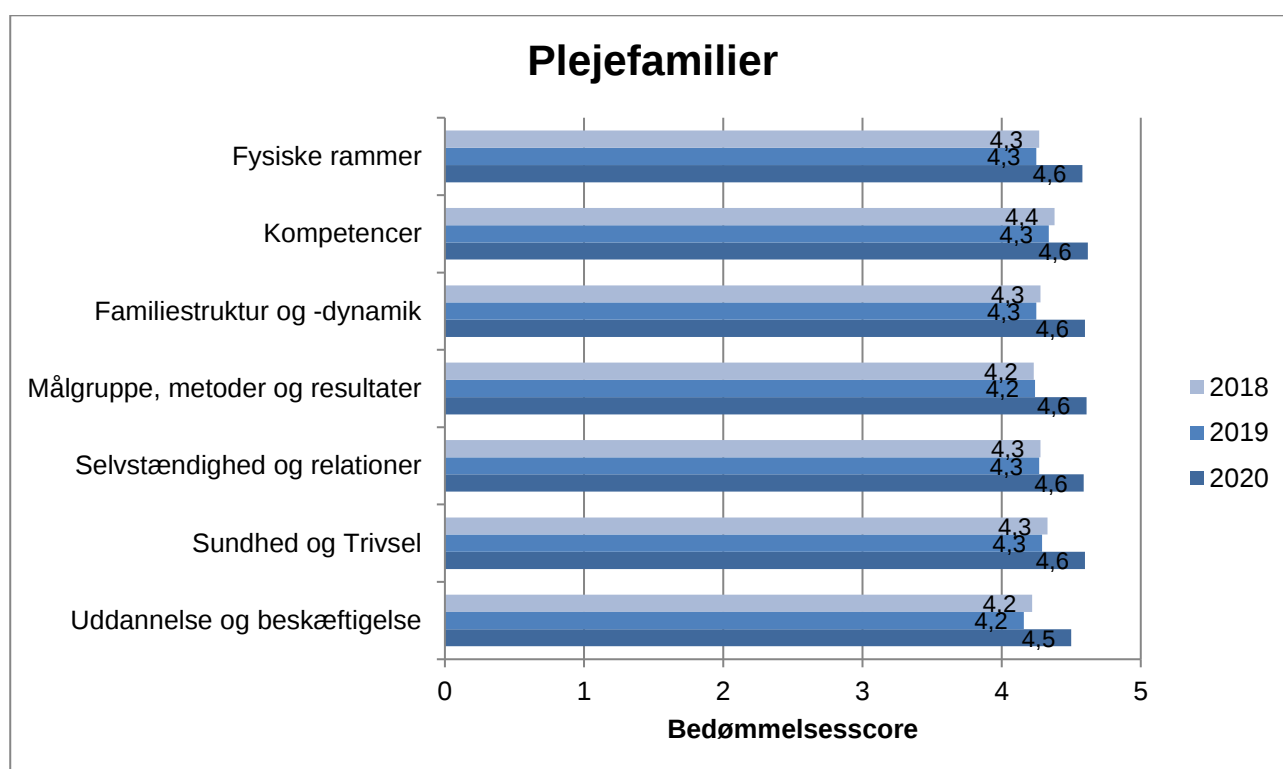
I det følgende vil kvaliteten for hver af disse målgrupper præsenteres. Som nævnt i kapitel 4.6 tages der forbehold for dataet grundet implementeringen af nyt IT-system i 2020

6.1.2 Plejefamilier

Under dette afsnit vil Socialtilsyn Nord kort belyse den generelle kvalitet på plejefamilieområdet, og hvordan kvaliteten har bevæget sig over en treårig periode; fra 2018 til 2020. Porteføljen på plejefamilieområdet udgjorde ved udgangen af 2020 971 familier, mens den i 2019 og 2018 udgjorde henholdsvis 1.018 og 1.034 familier.

I figur 4 er den gennemsnitlige bedømmelse på plejefamilieområdet opgjort for henholdsvis 2018, 2019 og 2020. De gennemsnitlige bedømmelser er fordelt på de syv temaer fra kvalitetsmodellem.

Figur 4 - Gennemsnitlig bedømmelse fordelt på kvalitetsmodellens syv temaer (2018-2020)⁸

⁸ Bedømmelsesscorerne i figuren er afrundede størrelser af de reelle tal. Det betyder, at søjlerne i figuren kan have forskellige størrelser, selv om tallene synes ens. Dette gør sig ligeledes gældende i Figur 5, 6 og 7.

Socialtilsyn Nord ser generelt en høj kvalitet på plejefamilieområdet i 2020, hvor samtlige bedømmelser er højere end fire ("*i høj grad opfyldt*"). Derudover er den gennemsnitlige bedømmelse den højeste registrerede på samtlige temaer set hen over en treårig periode.

Den største ændring i bedømmelserne er fra 2019 til 2020 mens de gennemsnitlige bedømmelser stort set var uændret fra 2018 til 2019. De temaer, som siden 2019 er gennemgået den største procentvise stigning i bedømmelsen, er *målgruppe, metoder og resultater* (fra 4,2 til 4,6), *familiestruktur og familiedynamik* (fra 4,3 til 4,6) samt *uddannelse og beskæftigelse* (fra 4,2 til 4,5), der alle er steget mellem 8 og 9 % fra 2019 til 2020. Undersøgelsen af kvaliteten af disse temaer handler om plejefamiliens evne til 1) at sikre barnets trivsel og resultater i den ønskede udvikling for barnet, 2) familiens overskud til at bidrage til at give barnet kontinuitet i opvæksten og mulighed for at vokse op i et trygt omsorgsmiljø samt 3) understøtte barnets eller den unges skolegang, mulighed for at gennemføre uddannelse og komme i skole.

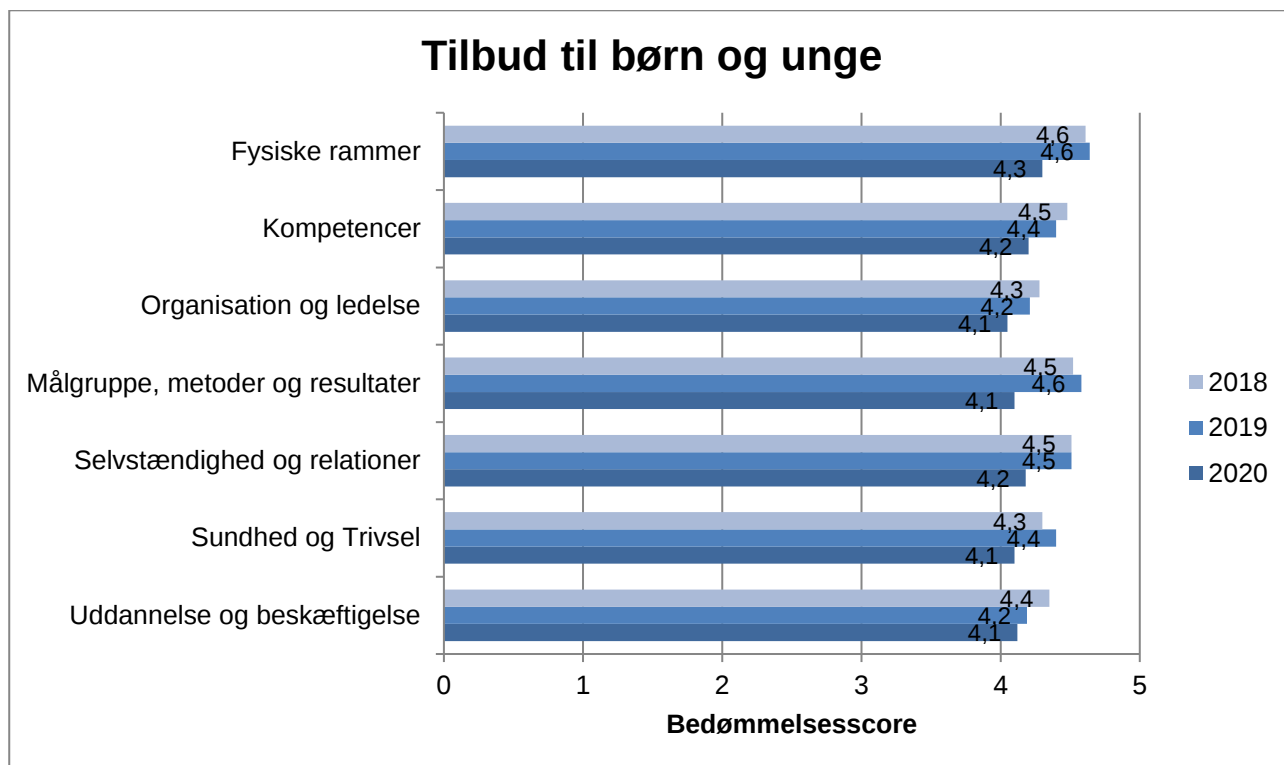
Den procentvise stigning for samtlige temaer er dog meget ens. Den laveste procentvise ændring fra 2019 til 2020 er på temaet *kompetencer*, der er steget med 6,5 %. En vurdering af plejefamiliens kompetencer handler om, at undersøge om plejeforældrene har de personlige, relationelle og faglige kompetencer, der er nødvendige for at sikre barnet en tryk hverdag og opvækst med nære og stabile relationer.

På baggrund af ovenstående vurderer Socialtilsyn Nord, at der generel var en god kvalitet på plejefamilieområdet i 2020, og at der er sket en lille stigning i kvaliteten sammenlignet med de forrige år.

6.1.3 Tilbud til børn og unge

Nedenfor er Socialtilsyn Nord's vurdering af den generelle kvalitet for tilbud, der kun er målrettet børn og unge, præsenteret. Opgaveporteføljen for denne målgruppe var ved udgangen af 2020 på 36 tilbud. I figur 5 er de gennemsnitlige kvantitative bedømmelser for børne- og ungetilbud fremstillet.

Figur 5 - Gennemsnitlig bedømmelse fordelt på kvalitetsmodellens syv temaer (2018-2020)

Socialtilsyn Nord vurderer, at de gennemsnitlige bedømmelser i 2020 er udtryk for en generel høj kvalitet set ud fra hvert af de syv temaer fra kvalitetsmodellen. Alle temaerne har et gennemsnit, der ligger mellem fire (*"i høj grad opfyldt"*) og fem (*"i meget høj grad opfyldt"*). Dog er der fra 2019 til 2020 sket et fald i de gennemsnitlige bedømmelser på samtlige temaer, hvilket kan indikere, at der er tale om et fald i kvaliteten sammenlignet med de forrige år⁹.

Ved en sammenligning af udviklingen på tværs af de syv temaer, er det særligt bedømmelsen under temaet *målgruppe, metoder og resultater*, der er faldet markant. Kvalitet inden for dette tema handler om, hvorvidt tilbuddet har et klart formål med indsatsen, og om tilbuddets metoder medvirker til at sikre den ønskede udvikling for borgerne. Den største ændring på dette tema er sket fra 2019 til 2020 med et fald på 10,5 % (fra 4,6 til 4,1).

Uddannelse og beskæftigelse er det tema, som har gennemgået det mindste fald siden 2019 (1,7 %). Set over en treårig periode har temaet dog gennemgået et fald tilsvarende de resterende temaer, der alle er faldet med omkring 5-7 % siden 2018. Når socialtilsynet måler på kvaliteten for tilbuddenes indsats omkring uddannelse og beskæftigelse, omfatter det både ordinær grundskole,

⁹ Der tages forbehold for usikkerhed i dataet grundet skift af IT-system i marts 2020.

uddannelse og beskæftigelse samt forskellige former for særlige grundskole-, uddannelses- og beskæftigelsestilbud eller samværs- og aktivitetstilbud. For børn under den skolepligtige alder er dagtilbud et væsentligt element i forhold til barnets udvikling og læring.

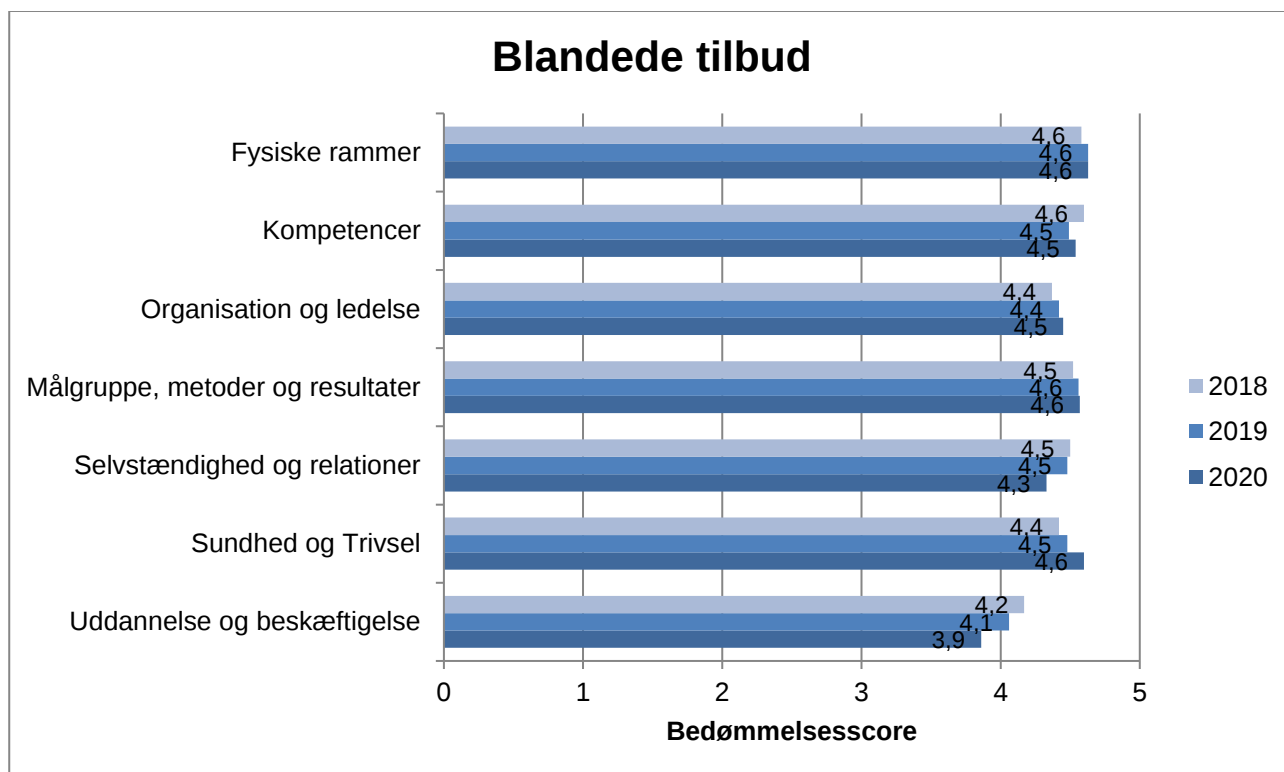
Generelle udsving i data fra år til år kan skyldes, at der er væsentligt færre tilbud på børn og ungeområdet sammenlignet med eksempelvis plejefamilieområdet. Det betyder, at der skal færre tilsynsrapporter til, for at trække data henholdsvis op eller ned.

Overordnet kan det konkluderes, at der, ud fra de kvantitative bedømmelser, er sket et fald i den generelle kvalitet på tilbudsområdet for børn og unge, sammenlignet med de forrige år. Alligevel vurderes det, at kvaliteten i 2020 var på et generelt højt niveau.

6.1.4 Tilbud til børn, unge og voksne

Nogle af de tilbud, som Socialtilsyn Nord fører tilsyn med er godkendt til både børn, unge og voksne (her også omtalt som "blandede tilbud"). Ved udgangen af 2020 var antallet af blandede tilbud på 52. Den kvantitative bedømmelse af kvaliteten i disse tilbud, samt udviklingen hen over en treårig periode, er præsenteret i figur 6.

Figur 6 - Gennemsnitlig bedømmelse fordelt på kvalitetsmodellens syv temaer (2018-2020)

Socialtilsyn Nord vurderer, at den generelle kvalitet hos de blandede tilbud i 2020 var god, set ud fra de kvantitative bedømmelser i figur 6. De fleste temaer har en gennemsnitlig bedømmelse, der er højere end fire ("*i høj grad opfyldt*"), og i flere tilfælde også tættere på fem ("*i meget høj grad opfyldt*").

Temaet *uddannelse og beskæftigelse* havde, som det eneste tema, en score på under fire (3,9) i 2020. *Uddannelse og beskæftigelse* er det tema, som i gennemsnit blev givet den laveste bedømmelse, både i 2020 og de foregående år, hvilket med udgangspunkt i kvalitetsmodellen kan indikere en lavere kvalitet i tilbuddenes indsats. I vurderingen af kvaliteten under temaet: *uddannelse og beskæftigelse*, bedømmes det blandt andet hvorvidt "*borgerne er i dagtilbud, grundskoletilbud, uddannelse, beskæftigelse, eller samværs- og aktivitetstilbud...*". Tilbuddene kan, grundet deres varierende målgrupper, have forskellige forudsætninger for at opfylde denne indikator ordlyd. Det vil i så fald fremgå af socialtilsynets kvalitative vurdering på kriterieniveau.

Ved en sammenligning af de kvantitative bedømmelser i 2020 med bedømmelserne i 2018 og 2019 fremgår det, at der er sket både fald og stigninger i den gennemsnitlige score. Der er dog tale om meget små procentvise forskelle under samtlige temaer, med undtagelse af *uddannelse og beskæftigelse* der siden 2018 er faldet med 7,4 %, hvilket igen (i sammenligning med de forgående år) indikerer en lavere kvalitet i 2020 inden for dette tema. Derudover er *selvstændighed og relationer* faldet med omkring 3,5 % siden 2018 og 2019. Temaet selvstændighed og relationer omfatter tilbuddets evne til at understøtte borgerne i at indgå i positive sociale relationer samt leve et selvstændigt liv i overensstemmelse med egne ønsker og behov.

Den største procentvise stigning i de kvantitative bedømmelser ses under temaet *sundhed og trivsel* (2,7 % stigning siden 2019 og 4,1 % stigning siden 2018), som var Socialtilsyn Nords fokuspunkt i 2020¹⁰. Temaet omfatter både borgernes fysiske og mentale sundhed og trivsel.

Overordnet set kan det konkluderes, at det, ud fra de kvantitative bedømmelser, tyder på, at kvaliteten for tilbud til både børn, unge og voksne har et nogenlunde stabilt højt niveau, men at de gennemsnitlige bedømmelser er faldet på temaerne *uddannelse og beskæftigelse* samt *selvstændighed og relationer*. Generelle udsving i de gennemsnitlige data fra år til år kan dog være tydeligere for dette tilbudsområde, sammenlignet med eksempelvis plejefamilieområdet, da der er

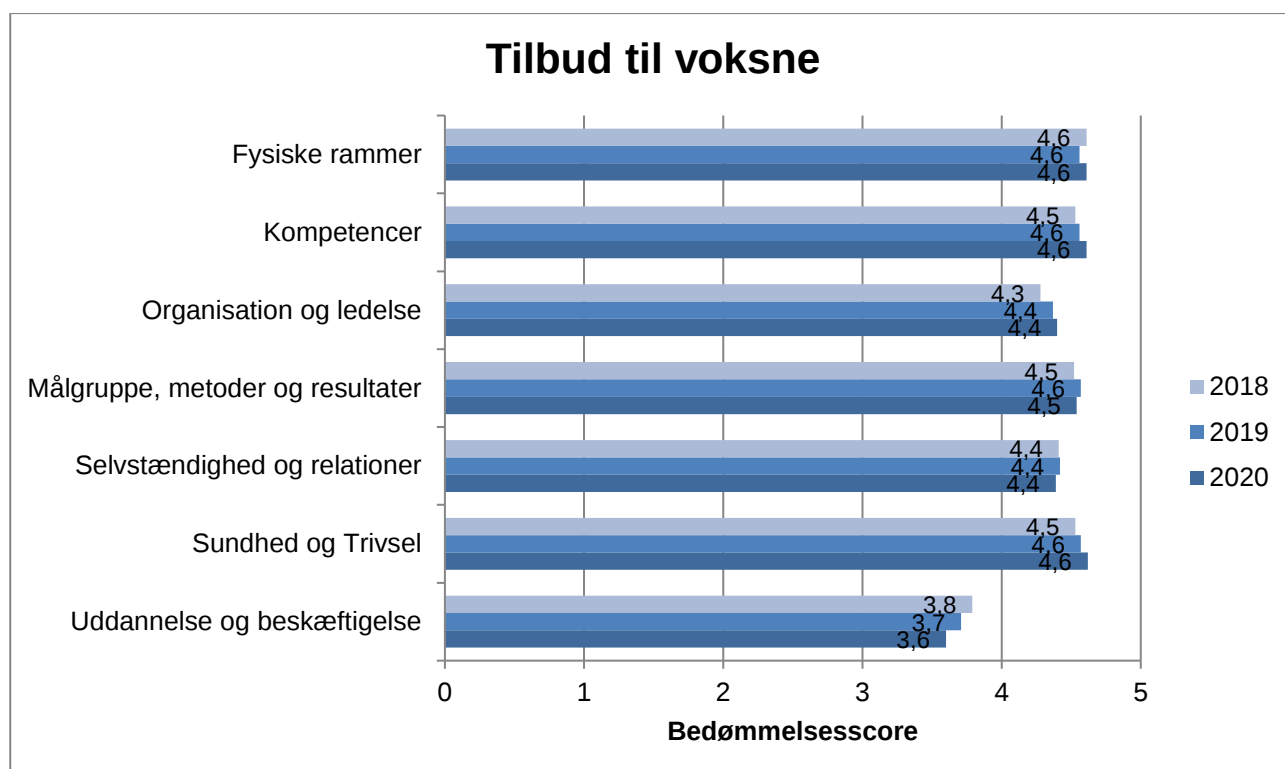
¹⁰ Socialtilsyn Nord udvælger hvert år et emne, som der i tilsynene er særlig fokus på. I 2020 var fokuspunktet "sundhed og trivsel".

væsentligt færre blandede tilbud end plejefamilier. Det betyder, at der skal færre tilsynsrapporter til, for at trække data henholdsvis op eller ned.

6.1.5 Tilbud til voksne

Socialtilsyn Nord havde med udgangen af 2020 tilsyn med 185 tilbud for voksne. Disse tilbud er udgangspunktet for nedstående bedømmelser.

Figur 7 - Gennemsnitlig bedømmelse fordelt på kvalitetsmodellens syv temaer (2018-2020)

Som ved de øvrige tilbud og plejefamilier, var der i 2020 tale om en generel høj kvalitet i tilbuddene for voksne, og den høje kvalitet har været stabil, set over en treårig periode. Gennemsnittet under stort set alle temaer er tæt på uændret eller steget minimalt siden 2018.

Uddannelse og beskæftigelse var det tema med den største procentvise ændring – med et fald på lidt under 3 % siden 2019 samt et fald på 5 % siden 2018. Temaet *uddannelse og beskæftigelse* ligger som det eneste tema i 2020 på under fire (3,6) og var det tema, som i gennemsnit blev givet den laveste bedømmelse alle tre år. Med udgangspunkt i kvalitetsmodellen kan det indikere en lavere kvalitet i tilbuddenes indsats omkring borgernes uddannelse og beskæftigelse med

udgangspunkt i borgerens udviklingspotentialer på området. Derudover er det væsentligt for kvaliteten, at tilbuddene forpligter sig i de samarbejdsrelationer, der er nødvendige for at understøtte, at målene for borgernes uddannelse og/eller beskæftigelse opnås.

6.2 Sanktioner og bekymrende forhold

Socialtilsynet har mulighed for at iværksætte forskellige typer af sanktioner, hvis et socialt tilbud eller plejefamilie ikke lever op til den fornødne kvalitet. Socialtilsynenes sanktionsmuligheder omfatter påbud, skærpet tilsyn og ophør af godkendelse.

De iværksatte sanktioner udgør dog ikke alene et retvisende billede af de bekymringer, som socialtilsynet kan have for kvaliteten i tilbud og plejefamilier.

Når socialtilsynet oplever bekymrende forhold, følger det af loven, at socialtilsynet som udgangspunkt skal have været i dialog med tilbuddet/plejefamilien om de forhold, som socialtilsynet er bekymret for inden der gives sanktioner. Socialtilsyn Nord har derfor stor fokus på den dialog, der går forud for påbud, og indhenter i den forbindelse typisk redegørelser på baggrund af bekymrende forhold fra både plejefamilier og tilbud.

Anmodning om redegørelse

Det følger af lov om socialtilsyn, at et tilbud eller en plejefamilie skal have mulighed for at rette op på mangler i kvaliteten, og at socialtilsynet skal indgå i dialog med tilbuddet om bekymringer.

I sager, hvor Socialtilsyn Nord har en bekymring for kvaliteten, kan socialtilsynet derfor, efter en konkret vurdering, anmode tilbuddet om at redegøre for, hvordan de vil rette op på manglerne. Efter redegørelsen vil socialtilsynet følge op på, om tilbuddet gør det, de har tilkendegivet de vil gøre, og om det har den fornødne effekt på tilbuddets kvalitet.

Socialtilsynets dialogforpligtelse:

I lov om socialtilsyn:

§ 7. Socialtilsynet fører driftsorienteret tilsyn med tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1, for at sikre, at tilbuddene fortsat har den fornødne kvalitet, jf. § 6, og opfylder betingelserne for godkendelse, jf. § 5, stk. 1. Socialtilsynet skal som led i det driftsorienterede tilsyn både føre kontrol med forholdene i tilbuddet og indgå i dialog med tilbuddet. Dialogen skal bidrage til at fastholde og udvikle kvaliteten i tilbuddet.

I bekendtgørelsen om socialtilsyn:

§ 9. Afgørelse om skærpet tilsyn og påbud, jf. § 8 i lov om socialtilsyn, kan kun træffes efter forudgående dialog med tilbuddet om de forhold, der begrunder overvejelserne om skærpet tilsyn eller påbud. Afgørelse om skærpet tilsyn eller påbud kan dog træffes straks, hvis særlige forhold gør dette påkrævet, herunder pludselig opstået begrundet mistanke om strafbare forhold eller akut risiko for borgernes sikkerhed og sundhed.

Allerede i den forudgående dialogproces, retter de fleste tilbud/plejefamilier op på de forhold, som socialtilsynet er bekymret for, og dermed bliver der ikke varslet og udstedt påbud og/eller skærpet tilsyn. Det betyder også, at få påbud ikke er udtryk for, at Socialtilsyn Nord kun har oplevet bekymrende forhold i få sager. De fleste bekymrende sager er nemlig løst, uden at det har været nødvendigt at varsle og udstede påbud.

Når socialtilsynet har modtaget en redegørelse fra et tilbud eller en plejefamilie følger socialtilsynet op på det, som tilbuddet har sagt, de vil gøre, og om det har haft den fornødne effekt på tilbuddets kvalitet. Det gør socialtilsynet for eksempel ved at aflægge tilsynsbesøg og tale med borgere, medarbejdere og/eller anbringende kommuner. Hvis tilbuddet/plejefamilien ikke gør det, de har sagt til socialtilsynet, at de vil gøre, vil socialtilsynet følge op på det – for eksempel ved at varsle påbud.

I behandlingen af den generelle kvalitet har socialtilsynet inddraget: iværksatte sanktioner, interne registreringer om varslede påbud (der altså ikke er blevet iværksat) og udvalgte redegørelser fra tilbud og plejefamilier der er blevet indhentet som en del af en dialog med tilbuddet/plejefamilien. De redegørelser, der er inddraget i dataet, er fra de sager, hvor Socialtilsyn Nord har haft bekymringer af mere alvorlig karakter.

6.2.1 Bekymrende forhold

I nedstående vil Socialtilsyn Nord først præsentere de bekymrende forhold i form af udvalgte redegørelser og varslede påbud i 2020, sammenholdt med de iværksatte påbud i 2020.

Tabel 11 - Antal sanktioner fordelt på tilbudstype og type af sanktion¹¹

Tilbudstype	Redegørelse	Varslede påbud (sager) ¹²	Varslet skærpet tilsyn	Udstedte påbud	Varslede nedsættelser
Plejefamilie	3	2	0	0	2
Tilbud	9	12	2	0	0
Total	12	14	2	0	2

I 2020 var der i alt 26 sager, hvor socialtilsynet bad om redegørelser omkring forhold af mere alvorlig karakter eller varslede påbud. Der kan i hver sag være flere redegørelsespunkter eller flere varslede påbud. De fleste sager var på tilbudsområdet, hvor særligt sager om varslede påbud fyldte, selvom ingen af de 12 påbud blev iværksat. I forbindelse med de varslede påbud har der desuden været varslet to skærpede tilsyn.

Hos plejefamilierne er der registreret tre anmodninger om redegørelse og to varslede påbudssager. Desuden er der på plejefamilieområdet registreret to varslede nedsættelser af antal pladser, hvor én af disse er iværksat.

Måden at belyse bekymrende forhold på i dette års rapport er ny, og der kan derfor ikke foretages sammenligninger med tidligere år.

Socialtilsynets bekymringer for mangler i kvaliteten er altid rettet mod et af de syv temaer i Kvalitetsmodellen eller tilbuddets økonomiske forhold. I det nedstående er de bekymrende forhold fordelt på temaerne i kvalitetsmodellen præsenteret (jf. figur 2). Plejefamilierne og tilbuddene præsenteres adskilt.

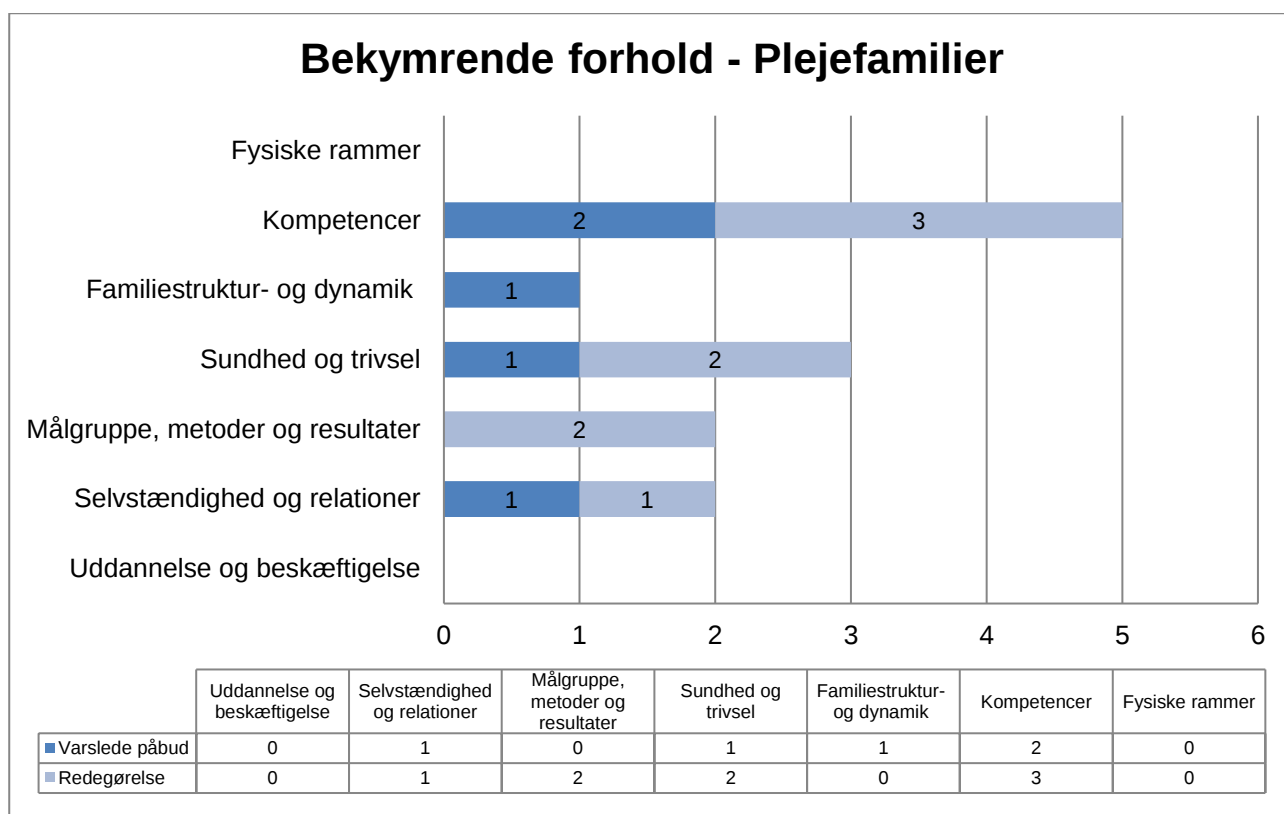
¹¹ Dataet indeholder de forhold, som der er handlet på i 2020. Det vil sige, at hvis en anmodning om redegørelse har været drøftet på et internt møde i 2019, men først er sendt til tilbuddet/plejefamilien i 2020, vil denne tælle med i opgørelsen for 2020.

¹² Antallet af varslede påbud er opgjort pr. tilbud/familie. En plejefamilie eller et tilbud kan godt få varslet mere end et påbud.

Plejefamilier

Nedenfor har Socialtilsyn Nord præsenteret en fordeling af de temaer, som i 2020 har været tilknyttet enten en redegørelse, der var anmodet om i denne periode, eller et påbud, der var varslet i perioden. En plejefamilie kan godt få varslet påbud eller anmodet om redegørelser på flere af kvalitetsmodellens temaer. Derfor er det samlede antal redegørelsespunkter og antal varslede påbud i figur 8 større end antallet af redegørelsesanmodninger og påbudssager, der er opgivet i tabel 11.

Figur 8 - Bekymrende forhold fordelt på temaerne fra kvalitetsmodellen (2020)

For plejefamilierne var det særligt inden for temaet *kompetencer*, at Socialtilsyn Nord i 2020 oplevede en bekymring for kvaliteten, da samtlige anmodninger om redegørelser og varslede påbudssager vedrørte dette tema¹³. Det betyder, at Socialtilsyn Nord i 2020 var særligt bekymret for kvalitetsmangler i plejefamiliernes kompetencer. Kompetencer der blandt andet handler om at kunne understøtte, at barnet/den unge oplever tryghed, anerkendelse, omsorg og stabilitet i hverdagen.

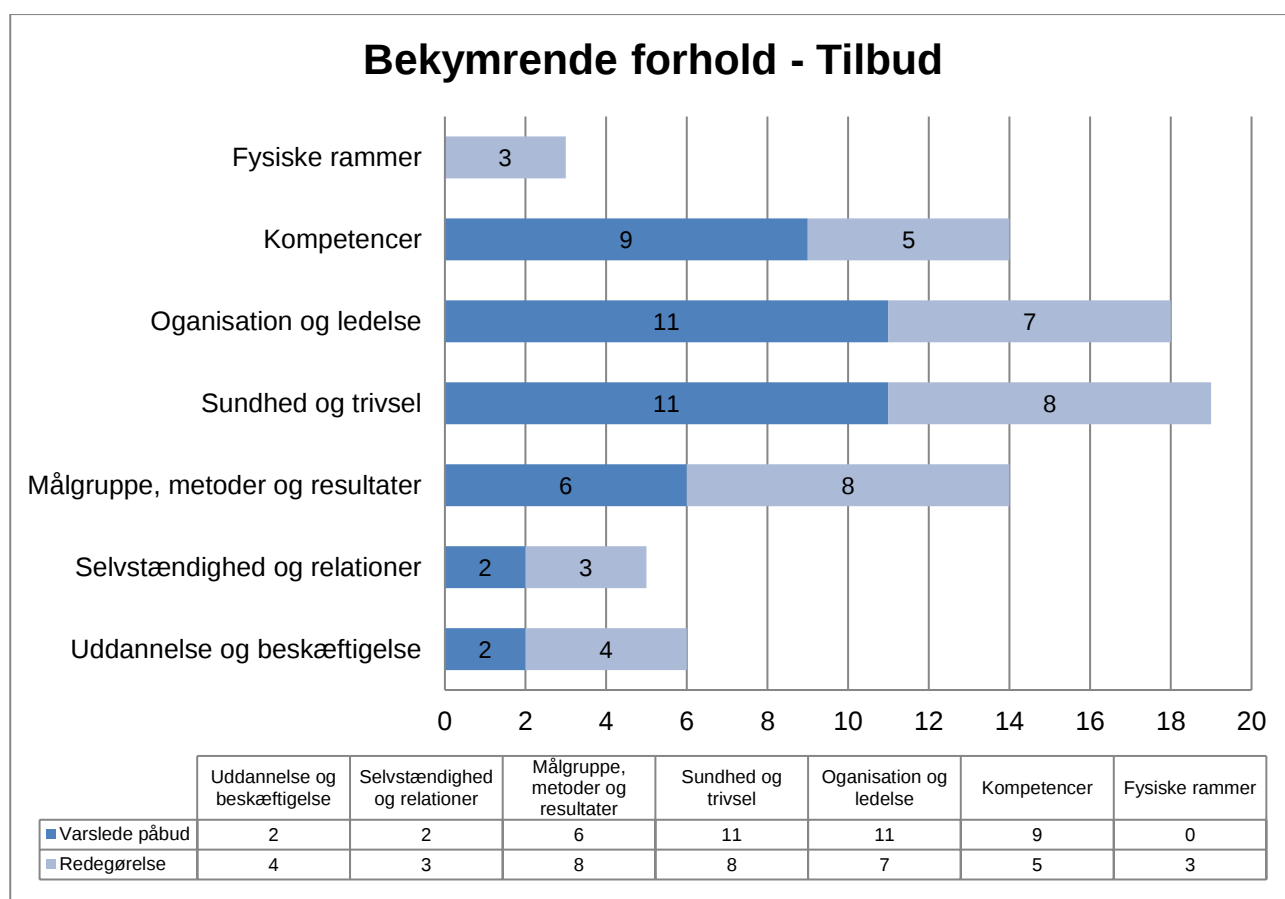
¹³ | 2019 gav Socialtilsyn Nord primært påbud på temaerne *familiestruktur og -dynamik* samt *sundhed og trivsel*.

Foruden temaet kompetencer bad socialtilsynet i 2020 også om redegørelser på baggrund af temaerne *sundhed og trivsel*, *målgruppe*, *metoder og resultater* samt *selvstændighed og relationer*. Tallene er dog så små, at Socialtilsyn Nord ikke mener, at der kan udledes en generel tendens for disse temaer.

Tilbud

Nedenfor ses en fordeling over de temaer, som har givet anledning til bekymring, og som socialtilsynet har varslet påbud om eller har anmodet om redegørelse på. En redegørelse eller en sag om varslet påbud kan godt indeholde mere end et tema, hvor der er oplevet en særlig bekymring.

Figur 9 - Bekymrende forhold fordelt på temaerne fra kvalitetsmodellen (2020)

På tilbudsområdet blev der i 2020 konstateret bekymrende forhold under samtlige temaer i kvalitetsmodellen. Der blev dog udelukkende anmodet om redegørelser under temaet *fysiske rammer*, som samtidig er det tema, hvor der sammenlagt er registeret færrest bekymrende forhold.

Af figur 9 fremgår det yderligere, at der i 11 af de i alt 12 varslede påbudssager (jf. tabel 11) var varslet påbud under temaerne *organisation og ledelse* samt *sundhed og trivsel*. Det betyder, at socialtilsynet, i de pågældende sager, har haft en bekymring for tilbuddets kvalitet i forhold til, om tilbuddet har en kompetent og ansvarlig ledelse og/eller hensigtsmæssig organisering samt tilbuddets evne til at understøtte borgernes fysiske og/eller mentale sundhed.

Derudover har Socialtilsyn Nord registreret flere bekymrende forhold under temaet *kompetencer* samt *målgruppe, metoder og resultater*, mens der er registreret færre end seks bekymrende forhold for temaerne *uddannelse og beskæftigelse, selvstændighed og relationer* samt *fysiske rammer*.

Denne fordeling minder meget om fordelingen af udstedte påbud i 2019, hvor særligt *organisation og ledelse* samt *sundhed og trivsel* var fremtrædende temaer i forbindelse med de udstedte påbud (jf. Socialtilsyn Nords Årsrapport 2019).

6.2.2 Tilbagekaldte godkendelser og ophør

Nedenfor ses en opgørelse over

- antallet af godkendelser, som Socialtilsyn Nord inddrog i 2020,
- antallet af tilbud og plejefamilier, der ophørte efter eget ønske, samt
- antallet af godkendelser, der automatisk bortfaldt (for plejefamilier efter tre år uden plejebørn og efter to år, hvor et tilbud ikke har haft borgere).

Tabel 12 – Antal tilbagekaldte godkendelser og ophør¹⁴

Tilbudstype	Godkendelse tilbagekaldt af STN	Ophørt efter eget ønske	Godkendelse automatisk bortfaldet
Plejefamilier	2	70	14
Tilbud	1	16	0
Total	3	86	14

¹⁴ Antallet af tilbagekaldte godkendelser og generelle ophør er opgjort, ud fra hvornår disse er trådt i kraft på tilbudsportalen. Det vil sige, at hvis et ophør af et tilbud/en plejefamilie er besluttet i 2019, men først er trådt i kraft på tilbudsportalen i 2020, vil dette/denne indgå i dataet for 2020.

Som det fremgår af tabel 12, ophørte i alt 103 tilbud og plejefamilier i 2020. Af de godkendelser, som Socialtilsyn Nord inddrog, gælder, at tilbuddenes og plejefamiliernes godkendelse blev inddraget på baggrund af særligt bekymrende forhold under temaerne *kompetencer, organisation og ledelse/familiestruktur og familiedynamik* samt *sundhed og trivsel*. Det er sammenfaldende med temaerne i figur 8 og 9, om bekymrende forhold der blev registreret på baggrund af redegørelser og varslede påbud.

Ved en sammenligning med tallene fra 2019 er der sket en reduktion i antallet af godkendelser inddraget af Socialtilsyn Nord (syv i 2019, tre i 2020), ligesom der er færre tilbud og plejefamilier, der ophørte efter eget ønske (120 i 2019, 86 i 2020). Derimod er der ikke den store ændring i antallet af plejefamilier, der automatisk er ophørt efter tre år uden plejebørn (11 i 2019, 14 i 2020).

7. Sundhed og trivsel

7.1 Indledning

I tilsynsåret 2020 havde Socialtilsyn Nord et særligt fokus på, hvordan opholdssteder, tilbud og plejefamilier understøtter den fysiske og mentale sundhed og trivsel hos børn, unge og voksne.

Sundhed og trivsel er vigtigt, blandt andet i forhold til, at indsatsen modsvarer de behov og den alder, målgruppen har. Desuden er det vigtigt, at den mentale trivsel understøttes ved, at både børn, unge og voksne føler sig hørt, respekteret og anerkendt, og har indflydelse på forhold, der vedrører dem selv og den hverdag, de indgår i.

Socialtilsyn Nord har derfor blandt andet set på, hvordan tilbud og plejefamilier understøtter sundhed og trivsel i forhold til kost, motion, rygning, seksualitet og uhensigtsmæssig brug af rusmidler. Socialtilsyn Nord har også haft særlig opmærksomhed på, hvordan de sociale tilbud og plejefamilierne understøtter den mentale sundhed hos både børn, unge og voksne. For eksempel hvordan tilbud og plejefamilier motiverer børn, unge og voksne til at opnå eller fastholde venskaber og betydningsfulde relationer, og hvor meget - og hvordan - de har medbestemmelse og indflydelse på beslutninger i eget liv.

Metode

I undersøgelsen af fokuspunktet 2020 har Socialtilsyn Nord indhentet viden omkring kvaliteten på området ud fra tilsynsrapporter, udviklingspunkter, fokusgruppeinterview med tilsynskonsulenter og målrettede spørgeskemaer som tilsynskonsulenterne har udfyldt i forbindelse med driftsorienterede tilsyn.

Der er i alt indsamlet 810 spørgeskemaer, som svarer til ca. 65 % af Socialtilsyn Nord's samlede tilsynsportefølje.

Nedenfor behandles temaet sundhed og trivsel på plejefamilieområdet og på tilbudsområdet (fordelt på børne- og voksentilbud). I afdækningen af området har Socialtilsyn Nord desuden taget afsæt i både Sundhedsstyrelsens og Socialstyrelsens perspektiver på fysisk og mental sundhed.¹⁵

¹⁵ Sundhedsstyrelsen (2020): *Mental sundhed*, <https://www.sst.dk/da/viden/mental-sundhed> samt Socialstyrelsen(2020): *Mental sundhed*, <https://vidensportal.dk/voksne/recovery/mental-sundhed>

7.2 Børne- og ungetilbud

Socialtilsyn Nord vurderer, at børne- og ungetilbuddene generelt arbejder målrettet med at understøtte den fysiske og mentale sundhed og trivsel hos børnene og de unge. Tilbuddene har desuden i høj grad fokus på at afstemme krav og forventninger ud fra forskellige aldre, ressourcer og behov. Særligt to forhold, arbejder børne- og ungetilbuddene godt med:

- **Gode kost og motions vaner** med fokus på livsstil og daglige vaner. Det arbejder børne- og ungetilbuddene for eksempel med, ved at de sunde valg er tilgængelige og attraktive, så sund og varieret kost indgår som en naturlig del af hverdagen. Motion og daglig fysik aktivitet er også en del af den pædagogiske indsats hos tilbuddene, der for eksempel har opmærksomhed på den betydning, fysisk aktivitet har for forebyggelse af forskellige livstilssygdomme. Endelig arbejder tilbuddene generelt med at understøtte børnene og de unges interesse for sundhed, så de opnår kompetencer til at kunne tage vare på egen sundhed i et selvstændigt voksenliv.

Fysisk sundhed: Knytter sig til naturvidenskab, kroppens biologi og om man er rask eller syg. Der er særlig opmærksomhed på forebyggende indsatser, der nedsætter risikoen for sygdom. Der er fokus på vigtige livsstilsfaktorer som kost, rygning-, brug af rusmidler, motion og seksualitet.

Mental sundhed. Her er fokus på at skabe eller genskabe psykisk robusthed og modstandskraft. Der er opmærksomhed på vigtigheden af at kunne bevare personlig integritet og værdighed i eget liv. Der er tale om en tilstand af trivsel, hvor den enkelte kan udfolde sine evner og kan håndtere dagligdags udfordringer, stress og kan indgå i fællesskaber med andre mennesker.

- **Støtte til livsomstændigheder og udvikling af relationskompetencer.** Tilbuddene på børne- og ungeområdet arbejder i høj grad med at styrke den mentale sundhed hos børnene og de unge, blandt andet ved at understøtte deres kompetencer til at kunne løse egne udfordringer. Det sker for eksempel ved at børnene inddrages og har indflydelse på beslutninger, der vedrører dem selv og deres hverdag i tilbuddet. Generelt arbejder tilbuddene også med at styrke børnenes forudsætninger for aktivt at acceptere egne livsomstændigheder og muligheder for at forme eget liv. Derudover har tilbuddene opmærksomhed på at styrke relationskompetencerne hos børnene og de unge, og dermed understøtte deres mentale trivsel. I kraft af det opnår børnene/de unge færdigheder til at kunne indgå i tillidsfulde og respektfulde relationer som for eksempel venskaber og kæresteforhold, hvor intimitet, nærvær og fortrolighed er til stede.

Udviklingspotentialer

Der er dog særligt to områder, hvor Socialtilsyn Nord vurderer der er et udviklingspotentialer for børne- og ungetilbuddene. Det gælder:

- **Forebyggelse af rygning og uhensigtsmæssig brug af rusmidler.**

Socialtilsyn Nord vurderer, at der er et udviklingspotentialer i tilbuddenes indsats med at forebygge rygning og uhensigtsmæssig brug af rusmidler. Det er for eksempel vigtigt, at tilbuddene sikrer adgang til røgfrie miljøer og at den pædagogiske indsats også indeholder vejledning om og mulighed for hjælp til rygestop. Socialtilsyn Nord vurderer desuden, at tilbuddene med fordel kan øge deres fokus på uhensigtsmæssig brug af rusmidler, og i den forbindelse være opmærksomme på både alkohol og på euforiserende stoffer. Tilbuddenes viden og indsats bør tage højde for, at der ikke er en enkel forklaring på, hvorfor nogle, og ikke andre, unge udvikler et problematisk brug af rusmidler. Tilbuddene kan for eksempel være opmærksomme på, at faktorer i de unges livssituation, såsom baggrund, relationer, udfordringer og ressourcer, har betydning. Nogle faktorer kan fungere som risikofaktorer, der gør børnene/de unge særligt sårbare over for udviklingen af et rusmiddelforbrug, mens andre virker beskyttende.¹⁶ Tilbuddene kan derudover med fordel tydeliggøre yderligere, hvordan de har tilrettelagt det pædagogiske arbejde med forebyggelse af rygning og uhensigtsmæssig brug af rusmidler.

Vidste du..

Hash er det mest brugte stof blandt unge. I aldersgruppen 16-24 år har 41 % prøvet hash, og 20 % har brugt hash inden for det seneste år.

- **Behov for øget fokus på seksualitet.** Socialtilsyn Nord vurderer, at der er et udviklingspotentialer i forhold til at tilbuddene kan arbejde mere målrettet med at understøtte børn og unge i at opnå indsigt i deres egen seksualitet. Tilbuddenes indsats og viden kan for eksempel i højere grad understøtte, at børn og unge opnår viden om dét at have et sexliv, herunder om brug af prævention. Socialtilsyn Nord vurderer også, at indsatsen med fordel kan understøtte børn og unge i at kunne sætte personlige

Vidste du..

Børns udvikling afhænger i høj grad af deres nære relationer, og det gælder også for deres seksuelle udvikling. Det er på den måde også de nære voksne, som er til stede omkring barnet, der har betydning for udviklingen af barnets seksualitet.

¹⁶ Socialstyrelsen (2019) : Om unge der har et misbrug, <https://socialstyrelsen.dk/nyheder/2019/move-effektiv-behandling-af-unges-rusmiddelprobleme/om-unge-der-har-et-misbrug>

grænser og skelne mellem frivillighed og tvang, så de kan undgå uønskede seksuelle oplevelser.¹⁷ Tilbuddene kan med fordel tydeliggøre, hvilke tiltag de gør, for kontinuerligt at bringe temaet seksualitet ind i arbejdet med børnene/de unge. De kan for eksempel indgå et samarbejde med en seksualvejleder og personalet kan løbende tilbydes kurser, der kan medvirke til en sikring af, at tilbuddets viden og indsats kontinuerligt kan modsvarer målgruppernes forskellige behov. Tilbuddene kan desuden have en øget opmærksomhed på at udarbejde en seksualpolitik samt en overgrebspolitik og være opmærksomme på, at alle medarbejdere har kendskab til den.

Anbefalinger:

Socialtilsyn Nord anbefaler, at tilbuddene på børne- og ungeområdet:

- ❖ Arbejder målrettet med at understøtte forebyggelse af rygning og sikre løbende oplysning og tilbud om rygestop.
- ❖ Arbejder målrettet med forebyggelse af uhensigtsmæssig brug af rusmidler og har opmærksomhed på eventuelle særlige risikofaktorer hos børnene/de unge i relation til udvikling af misbrugsproblematikker.
- ❖ Har fokus på, at indsatsen understøtter børnene/de unges viden om og kompetencer til at kunne opnå en sund seksuel udvikling og god seksuel trivsel.
- ❖ Har fokus på at indgå i relevante samarbejder med for eksempel seksualvejledere.

7.3 Voksenteilbud

Socialtilsyn Nord vurderer, at voksenteilbuddene generelt har målrettet fokus på at understøtte de voksne borgers fysiske og mentale sundhed og trivsel i form af konkrete sundhedsfremmende indsatser.

Særligt to forhold, arbejder voksenteilbuddene godt med:

- **Sundhedsfremme og forebyggelse af livsstilssygdomme.** Voksenteilbuddene har generelt fokus på at fremme sunde mad- og måltidsvaner, for eksempel ved

Vidste du...

Sundhedsstyrelsens anbefalinger omkring fysisk aktivitet er afstemt efter de internationale anbefalinger for fysisk aktivitet.

For voksne anbefales 150 minutters fysisk aktivitet om ugen ved moderat intensitet eller 75 minutter ved høj intensitet. I 2017 viste Den Nationale Sundhedsprofil, at 29 % af de voksne danskere ikke opfylder denne anbefaling.

¹⁷ Socialstyrelsen (2019): *Børns seksuelle udvikling*, <https://vidensportal.dk/temaer/seksuelle-overgreb/born-seksuelle-udvikling>

at inddrage de nationale kostråd og sikre adgang til sunde fødevarer. Desuden har tilbuddene fokus på at understøtte borgerne i at tilegne sig viden om gode kostvaner, der forebygger livsstilssygdomme.¹⁸

- **Mental sundhed gennem medbestemmelse og medindflydelse.** Tilbuddene arbejder målrettet med at understøtte borgerne i at kunne løse egne udfordringer og håndtere de opgaver, hverdagslivet byder på. Tilbuddene medinddrager for eksempel borgerne i planlægning og udførelse af praktiske gøremål i hverdagen. Det kan være i form af afholdelse af beboer-/husmøde, hvor borgere, der bor sammen, kan deltage og hvor fælles anliggender diskuteres og afgøres. Det kan også være gennem tilbud om deltagelse i fælles sociale aktiviteter og andre tiltag, der giver borgerne adgang til at have indflydelse på fællesskabet og hverdagen i tilbuddet.

Udviklingspotentiale

Der er dog særligt tre områder, hvor Socialtilsyn Nord vurderer, der er et udviklingspotentiale for voksentilbuddene. Det gælder:

- **Behov for øget fokus på fysisk aktivitet.** Socialtilsyn Nord vurderer, at der er et udviklingspotentiale i voksentilbuddenes indsats i forhold til fysisk aktivitet. Daglig motion eller fysiske aktiviteter kan med fordel gøres til en mere målrettet del af indsatsen, hvor aktiviteterne tilrettelægges, så de er afstemt efter de enkelte målgruppers behov. Det kan for eksempel ske ved, at tilbuddene sikrer let adgang til fysiske udfoldelsesmuligheder i det nære miljø og understøtter og motiverer borgeren i forhold til den fysiske aktivitets betydning for en sund livsstil. Tilbuddene kan med fordel inddrage Sundhedsstyrelsens anbefalinger om fysisk aktivitet for alle aldersgrupper.
- **Behov for øget fokus på skadevirkninger af rygning.** Socialtilsyn vurderer, at der er et udviklingspotentiale i voksentilbuddene i forhold til forebyggelse af rygning og skadevirkningerne heraf. Tilbuddene kan for eksempel i højere grad sikre røgfrie miljøer i tilbuddene. Samtidigt kan

Vidste du..

Rygning er den vigtigste enkeltfaktor, der øger risikoen for livsstilssygdomme og rygning er årsag til næsten alle tilfælde af lungekræft og kronisk obstruktiv lungesygdom (KOL) samt øger kraftigt risikoen for mange andre kræftsygdomme og hjertekarsygdom.

¹⁸ Sundhedsstyrelsen (2019): *Anbefalinger om fysisk aktivitet*, <https://www.sst.dk/da/viden/fysisk-aktivitet/anbefalinger-om-fysisk-aktivitet>

den pædagogiske indsats med fordel omfatte kontinuerlig information om og let adgang til behandlingstilbud for afhængighed af tobak (rygestoptilbud).¹⁹

- **Forebyggelse af uhensigtsmæssig brug af rusmidler.** Socialtilsyn Nord vurderer der er et udviklingspotentiale i forhold til voksentilbuddenes fokus på forebyggelse af uhensigtsmæssig brug af rusmidler. Tilbuddene kan for eksempel i højere grad sikre, at medarbejdernes teoretiske og praktiske viden om misbrugsproblematikker er opdateret, så den svarer til målgruppernes forskellige behov. Tilbuddenes eventuelle samarbejder med eksterne rådgivende og/eller behandlende tilbud kan også med fordel tydeliggøres.

Socialtilsyn Nord har i 2020 givet flere udviklingspunkter indenfor sundhed og trivsel til tilbud på voksenområdet. De har fx set sådan ud:

Fysisk aktivitet

Socialtilsynet anbefaler, at tilbuddet fremadrettet har yderligere fokus på aktiviteter, som tager udgangspunkt i de enkelte borgeres behov, med henblik på at støtte borgernes fysiske og mentale sundhed og trivsel.

Rygning

Tilbuddet kan med fordel tilrettelægge en indsats, der målrettet understøtter, at borgerne tilbydes og støttes i forhold til rygestop.

Anbefalinger

Socialtilsyn Nord anbefaler, at tilbuddene på voksenområdet:

- ❖ Arbejder målrettet med at understøtte forebyggelse af rygning og sikrer tilbud om rygestop.
- ❖ Arbejder målrettet med at sikre, at daglige fysiske aktiviteter indgår som en del af indsatsen og tilpasser det til de forskellige målgrupper. Sundhedsstyrelsen nationale anbefalinger kan med fordel inddrages.
- ❖ Har opmærksomhed på forebyggelse af uhensigtsmæssig brug af rusmidler og sikrer, at medarbejdernes viden modsvarer målgruppernes forskellige behov.

¹⁹ Sundhedsstyrelsen (2019): *Helbredsskader ved rygning*, <https://www.sst.dk/da/viden/tobak/rygning-og-helbred/helbredsskader-ved-rygning>

7.4 Plejefamilier

Socialtilsyn Nord vurderer, at plejefamilierne generelt er gode til at arbejde med at understøtte plejebørnenes fysiske og mentale sundhed og trivsel. Særligt tre temaer, er plejefamilierne gode til at arbejde med:

- **Gode måltidsvaner.** Plejefamilierne støtter plejebørnene i at vælge gode kost- og måltidsvaner og har fokus på forebyggelse af livsstilssygdomme. Desuden arbejder plejefamilierne målrettet med at motivere og understøtte plejebørnene i daglige fysiske aktiviteter og i, at forstå betydningen af dette i relation til egen sundhed, også med henblik på et senere selvstændigt voksenliv.
- **Positiv inddragelse og indflydelse på beslutninger vedrørende hverdagen i plejefamilien.** Generelt er plejefamilierne gode til at understøtte plejebørnenes udvikling af mental sundhed, for eksempel ved at styrke plejebørnenes kompetencer til at kunne løse egne udfordringer. Plejebørnene inddrages naturligt i og har indflydelse på beslutninger vedrørende dem selv og hverdagen i plejefamilien, for eksempel gennem deltagelse i både planlægning og udførelse af praktiske og sociale aktiviteter i hjemmet. Socialtilsyn Nord vurderer, at plejefamilierne er gode til at understøtte plejebørn i at give udtryk for egne ønsker og behov, ligesom mange plejefamilier understøtter plejebarnet i at kunne nå en aktiv accept af egne livsomstændigheder og mulighederne for at kunne påvirke og forme eget liv.
- **Væsentligt fokus på relationskompetencer.** Socialtilsyn Nord vurderer, at plejefamilierne generelt understøtter udviklingen af plejebørnenes relationskompetencer. Det sker blandt andet ved at skabe et miljø, hvor plejebarnet oplever sig værdifuld og som en del af fællesskabet i plejefamilien.

Vidste du..

Relationskompetencer understøtter evnen til at kunne skabe et tillidsfuldt og frugtbart samspil med andre. Det kan for eksempel være i venskaber og kæresteforhold, hvor intimitet, nærvær og fortrolighed er til stede.

Udviklingspotentialer

Der er dog særligt to områder, hvor Socialtilsyn Nord vurderer, der er udviklingspotentialer for plejefamilierne. Det gælder:

- **Behov for øget fokus på forebyggelse af rygning og uhensigtsmæssig brug af rusmidler.** Socialtilsyn Nord vurderer, at der er et udviklingspotentialer i forhold til plejefamiliernes

forebyggelse af rygning hos plejebørn. Plejefamilierne kan for eksempel være opmærksomme på, at plejebarnet lærer om skadevirkningerne af rygning og får tilbud om rygestop. Plejefamilierne kan også med fordel have øget opmærksomhed på at forbygge misbrug af rusmidler. Det kan ske ved, at plejefamilien løbende inddrager viden i indsatsen med plejebørnene om alkohol og euforiserende stoffer med henblik på at forbygge, at plejebarnet får et uhensigtsmæssigt brug af rusmidler. Plejefamilier kan for eksempel opsøge rådgivning eller kurser, så deres viden også over tid modsvarer plejebarnets alder og udvikling, eller være opmærksomme på kontakt til lokale ressourcepersoner som SSP-konsulenter, der ved noget om forebyggelse af misbrugsproblematikker, kriminalitet, kriminalitetsforebyggelse mv.

- **Brug for fokus på støtte til at udvikle en sund seksualitet.**

Socialtilsyn Nord vurderer, at der hos plejefamilierne er et udviklingspotentiale i forhold til, at plejebarnet får en viden om seksualitet, der modsvarer plejebarnets alder udvikling og særlige behov. Det kan for eksempel være viden om prævention og at plejefamilierne hjælper plejebarnet med at lære at sætte personlige grænser for at undgå uønskede seksuelle oplevelser. Socialtilsyn Nord vurderer også, at plejefamilier bør øge deres fokus på, at plejebarnet opnår en sund seksuel udvikling og god seksuel trivsel. Plejefamilierne kan med fordel være opøgende på viden i form af relevant litteratur, kurser og supervision mv. ²⁰

Vidste du..

Børns seksualitet er et udviklingsfelt på linje med alle andre udviklingsområder hos børn. Viden om børns naturlige seksuelle udvikling kan også være understøttende i forhold til at opspore og forebygge overgreb.

Socialtilsyn Nord i 2020 har givet flere udviklingspunkter indenfor sundhed og trivsel på plejefamilieområdet. De har fx set sådan ud:

Seksualitet:

Socialtilsynet anbefaler, at plejefamilien understøtter et plejebarns kendskab til seksualitet og prævention.

Plejefamilien kan med fordel søge viden omkring sociale platforme målrettet unge med udviklingshæmning, samt viden omkring unge med udviklingshæmning og seksualitet jf. socialstyrelsens udgivelse "Seksualitet på dagsordenen"

Rusmidler:

Plejefamilien kan med fordel have fokus på, forebyggende snakke med plejebørnene vedrørende brug af alkohol.

²⁰ Socialstyrelsen (2019): Børns seksuelle udvikling, <https://vidensportal.dk/temaer/seksuelle-overgreb/borns-seksuelle-udvikling>

Anbefalinger

Socialtilsyn Nord anbefaler, at plejefamilierne:

- ❖ Arbejder målrettet med, at understøtte at plejebarnet ikke begynder at ryge.
- ❖ Arbejder målrettet med, at plejebarnet ikke får et uhensigtsmæssigt forbrug af rusmidler.
- ❖ Har fokus på i højere grad at sikre, at indsatsen understøtter plejebarnet til at kunne opnå en sund seksuel udvikling samt god seksuel trivsel, og at indsatsen modsvarer plejebørns forskellige alder og udvikling.

Opsamling

Socialtilsyn Nord havde i tilsynsåret 2020 særligt fokus på, hvordan opholdssteder, tilbud og plejefamilier understøtter den fysiske og mentale sundhed og trivsel hos børn, unge og voksne.

Socialtilsyn Nord har fundet, at plejefamilier samt tilbud på både børne- og voksenområdet generelt understøtter sundhed og fysisk trivsel i forhold til kost, motion, rygning, seksualitet og uhensigtsmæssig brug af rusmidler samt at de understøtter den mentale trivsel, fx i forhold til at opnå eller fastholde venskaber og betydningsfulde relationer.

Socialtilsyn Nord har dog også set visse udviklingspotentialer, som vil kunne løfte kvaliteten yderligere i både børne- og voksentilbud, særligt i forhold en forebyggende indsats imod rygning og rusmidler, fysisk aktivitet og udvikling af en sund seksualitet.

Vidste du..

I 2021 har Socialtilsyn Nord fokus på sociale medier.

Det handler om, hvordan sociale tilbud og plejefamilier har plejebørnenes/borgernes trivsel på de sociale medier som fagligt fokus i indsatsen.

8. Økonomi

Socialtilsynet finansieres af de indtægter, der opkræves af tilbuddene og kommunerne. Derved fastsættes tilsynstaksterne på baggrund af de omkostninger, socialtilsynet har med at føre tilsynet.

8.1 Socialtilsyn Nords budget

Budgettet for Socialtilsyn Nord var i 2020 på 35.069.475 kr., og ved årets udgang konstateredes et overskud på 834.784 kr.

Året 2020 har i høj grad været præget af corona-epidemien, hvilket også afspejler sig i årsresultatet for Socialtilsyn Nord. Som følge af epidemien har der været lavere/udskudte omkostninger til uddannelse, befordring, møder og rejser på ca. 940.000 kr., og til IT-anskaffelser, kontorhold og ejendommens drift på ca. 550.000 kr.

Til budget 2020 var forventningen, at der skulle føres tilsyn med 295 tilbud. Der er i 2020 ført tilsyn med 273 tilbud. Faldet i antallet af tilbud, har betydet færre indtægter, og på trods af, at der er behandlet betydeligt flere væsentlige ændringer end forventet for året, udgør det netto en mindre indtægt på ca. 700.000 kr.

Tabel 13 er en opgørelse over Socialtilsyn Nords henholdsvis budget og regnskab for året 2020. Tallene i tabellen er opgivet i 1.000 kr.

Tabel 13 - Budget og regnskab for Socialtilsyn Nord i 2020 angivet i 1.000 kroner

	Budget 2020	Regnskab 2020	Forskel
Socialtilsyn Nords direkte udgifter	32.423	30,841	-1,582
Indirekte udgifter (overhead m.v.)	2.646	2,646	0
Udgifter i alt	35,069	33,487	-1.582
Indtægter fra objektiv finansiering	-19,474	-19,474	0
Indtægter fra tilsynstakster	-15,595	-14,847	748
Indtægter i alt	-35,069	-34,321	748
Tilkøbsydelse udgifter		53	0
Tilkøbsydelse indtægter		-53	0
Netto i alt		-834	-834

Socialtilsyn Nord udbød i 2020 forskellige tilkøbsydelser, der relaterer sig til Socialtilsyn Nords tilsynsfaglige viden. Tilkøbsydelserne har for eksempel været konsulentbistand, tilkøb af grundkurser, samt tilsyn med plejefamilier udenfor Socialtilsyn Nords geografiske tilsynsområde.

Neden for præsenteres Socialtilsyn Nords budget for tilsynsåret 2021.

Tabel 14 - Budget for Socialtilsyn Nord i 2021 angivet i 1.000 kroner

Budget 2021	
Socialtilsyn Nords direkte udgifter	31,760
Indirekte udgifter (overhead m.v.)	2,610
Udgifter i alt	34,370
Indtægter fra objektiv finansiering	-19,180
Indtægter fra tilsynstakster	-15,190
Indtægter i alt	-34,370
Netto i alt	0

I tabel 15 herunder følger en opgørelse over fordelingen af objektiv finansiering i 2020 fordelt på kommuner.

Tabel 15 - Fordeling af objektiv finansiering i 2020

	Samlet antal 0-17-årige pr. 2. kv. 2019	Andel	Objektiv finansieringsudgift pr. kommune
Silkeborg	20.681	17,0 %	3.316.076
Brønderslev	7.820	6,4 %	1.253.891
Frederikshavn	10.517	8,7 %	1.686.339
Jammerbugt	7.828	6,4 %	1.255.173
Læsø	233	0,2 %	37.360
Mariagerfjord	8.222	6,8 %	1.318.349
Morsø	3.844	3,2 %	616.363
Rebild	7.131	5,9 %	1.143.414
Thisted	8.723	7,2 %	1.398.681
Vesthimmerlands	7.377	6,1 %	1.182.858
Aalborg	39.078	32,2 %	6.265.926
I alt for kommunerne	121.454	100,00 %	19.474.430

8.2 Takstudviklingen fra 2017 - 2020

Taksterne beregnes på baggrund af en takstmodel, som alle fem socialtilsyn bruger.

Takstmodellen differentieres ud fra tilbuddets størrelse og det enkelte socialtilsyns portefølje, således udgifterne til driften af socialtilsynet fordeles efter omfanget af tilsynsopgavens størrelse. Neden for ses en udvikling over taksterne for henholdsvis tilbud (tabel 16) og BPA-arbejdsgivervirksomheder (tabel 17). Taksterne er fordelt på tilsyn, nygodkendelse, væsentlig ændring samt skærpet tilsyn. Derudover er de for tilbuddene opgjort i forhold til antal pladser.

Tabel 16 - Udvikling af takster 2017 – 2020 for tilbud

Tilsyn med tilbud				
	2017	2018	2019	2020
0-7 pladser	33.978 kr.	35.135 kr.	35.341 kr.	35.129 kr.
8-24 pladser	40.774 kr.	42.162 kr.	42.409 kr.	42.155 kr.
25-49 pladser	67.956 kr.	70.269 kr.	70.682 kr.	70.258 kr.
50+ pladser	101.934 kr.	105.404 kr.	106.024 kr.	105.387 kr.
Godkendelse af nyt tilbud				
	2017	2018	2019	2020
0-7 pladser	27.076 kr.	23.627 kr.	31.378 kr.	32.021 kr.
8-24 pladser	32.491 kr.	28.352 kr.	37.654 kr.	38.425 kr.
25-49 pladser	54.152 kr.	47.253 kr.	62.756 kr.	64.041 kr.
50+ pladser	81.228 kr.	70.880 kr.	94.134 kr.	96.062 kr.
Væsentlig ændring af eksisterende godkendelse				
	2017	2018	2019	2020
0-7 pladser	9.476 kr.	8.663 kr.	9.998 kr.	10.203 kr.
8-24 pladser	11.371 kr.	10.395 kr.	11.998 kr.	12.243 kr.
25-49 pladser	18.952 kr.	17.325 kr.	19.996 kr.	20.405 kr.
50+ pladser	28.428 kr.	25.988 kr.	29.994 kr.	30.608 kr.
Skærpet tilsyn				
	2017	2018	2019	2020
0-7 pladser	3.397 kr.	3.513 kr.	3.534 kr.	3.513 kr.
8-24 pladser	4.077 kr.	4.216 kr.	4.241 kr.	4.215 kr.
25-49 pladser	6.795 kr.	7.027 kr.	7.068 kr.	7.026 kr.
50+ pladser	10.193 kr.	10.540 kr.	10.602 kr.	10.539 kr.

Tabel 17 - Udvikling af takster 2019 – 2020 for BPA-arbejdsgivervirksomheder

Tilsyn med BPA-arbejdsgivervirksomheder	
2019	2020
7.137 kr.	7.282 kr.
Godkendelse af BPA-arbejdsgivervirksomheder	
2019	2020
19.764 kr.	20.165 kr.
Væsentlig ændring af eksisterende godkendelse	
2019	2020
7.137 kr.	7.282 kr.

Revision af tilsynstakster

I marts 2020 blev Socialtilsyn Nords tilsynstakster udtaget til forvaltningsrevision hos BDO. Konkret undersøgte man Socialtilsyn Nords takster for tilsyn i takstgruppering 1 til 4 (herunder takster for tilsyn, skærpet tilsyn, nygodkendelse og væsentlige ændringer).

BDO konkluderede i den forbindelse, at der i Socialtilsyn Nord er en tilfredsstillende styring og overvågning, som sikrer, at grundlaget for beregning af takster på området følger lovgivningen. Det var også revisionens vurdering, at socialtilsynets takstberegningsmodel sikrer, at der beregnes særskilte takster for tilsynets forskellige tilbudstyper, som loven foreskriver. Endelig vurderede revisionen, at der i Socialtilsyn Nord er tilrettelagt gode interne forretningsgange, som sikrer en overvågning af lovændringer, med henblik på løbende tilretning/justering af budgetgrundlaget.

Revisionens gennemgang gav ikke anledning til anbefalinger.

Socialtilsyn Nord
Springvandspladsen 5
9800 Hjørring
Telefon: 72 33 69 30
socialtilsynnord@hjoerring.dk
www.socialtilsynnord.hjoerring.dk

Godkendt af Byrådet i Hjørring Kommune den 24-06-2021

